

tárgyalták. Különben is, van elegendő fontos ügy előkészítésben a bizottságoknál, tessék azoknak tárgyalásával kitölteni az időt, míg a kiegyezési tárgyalásokban valami számottevő eredményre jutunk. Mert a kormányt nem szabad kiszolgáltatni az osztrák udvar és államférfiak erőszakosságának.

Széll Kálmán ugyan bizik magában, de mi tudjuk, hogy gyenge ő az osztrákok cselvetésével szemben. Már ez az elbizakodottsága is a gyengeségnek jele, melylyel ő is mindenképen maga akar maradni a porondon. Körber, az osztrákok főminisztere, maga köré csoportosítja Ausztriának minden épkeztláb emberét, hogy segítsenek neki a magyarok ellen. Széll még az országgyűlést is *királyi kézírattal* akarja az idén nyári szünetre küldeni, nehogy 20 képviselő kivánságára valahogyan mégis ülésre kelljen összehívni a Házat, a mi megeshetik, ha a képviselők *maguk határozzák el*, hogy szünetelnek.

Mit látsz itt, magyar nemzet? A képviselők, a kiket a haza oltalmára és magad javára választottál, megfutamodnak lelkiismereti kötelességük elől a válságos napokban. A kormány, hogy szabadabb kézzel nyíszálhasson a nemzet testén, jogán, vagyonán, *elnapoltatja* a Házat, nehogy néhány jobbérzelmű ember a hőség daczára ellenőrizze őt!

Nem kell-e elpusztulni az olyan népnek, melynek ilyen kormánya és ilyen képviselői vannak? Valóban csak szolgaságra és szegénységre való az a magyar nép, mely szabadságával és alkotmányos jogával mindig úgy él, hogy ellenségét ülteti nyakára urnak. Aztán még nyög! Még ő panaszkodik!

—y.

A magyar iparosok műveltsége.

Mindenekelőtt azzal a kérdéssel kell tisztába jönnünk, hogy mikor tekinthető egy nemzet iparossága műveltnék. Ha keresem e kérdésre a feleletet, eszembe jutnak Kossuth Lajos szavai, ki természettudományi műveltségünk-ről Szily Kálmán egyik könyvéhez írt előszavában körülbelül így nyilatkozott: «Nem szégyen az, ha egy nemzetnek nincsen sok természettudósa, de irigylésre méltó viszont az a nép, melynek minden fia tisztában van a természettudományok elemi ismereteivel». Ismételjük kellő változtatással Kossuth ezen szavait, az általunk föltett kérdésre felelve: «Nem szégyen az, ha egy nemzetnek nincsen sok kiváló műveltségű iparosa, de irigylésre méltó viszont az a nép, melynek minden iparosa bizonyos kezdetleges általános műveltséggel bír». Ha pedig ezt a feleletet kielégítőnek elfogadjuk, ám lássuk, hogy meg lehet-e elégedve a magyar iparosság ily értelemben vett átlagos műveltségével.

A statisztikai évkönyvekben általánosságban nagyon szomorú adatokat találunk Magyarország népességének tanulságára vonatkozólag. Magyarországon a legutolsó népszámlálás idejében a (hat évnél idősebbeket számítva csak) lakosságnak mindössze kerekszámban 59, mond:

ötvenkilenc százaléka tudott írni és olvasni, a többi olvasni tudott, illetve a tulnyomó rész sem az írás, sem az olvasás elemi művészetét nem sajátította el. Arról, hogy ipari népességünk az írással és olvasással, mely mértékig áll hadilábon, vagy más adatokról, melyek iparosaink műveltségére engednek következtetni, a statisztikusok nem adnak fölvilágosítást. A statisztika azonban elvégre olyan, mint a hőmérő, melyről le lehet olvasni pontosan, hogy hány fok a hő, de nélküle is tudjuk, hogy hideg van-e vagy meleg. Statisztika nélkül is fogalmat alkothatunk magunknak iparosaink műveltségéről, különösen ha az alábbi, némelyek szemében talán kicsinyes és mégis jellemző egy-két példát latolgatjuk.

Az ipartörvény úgy szól, hogy az iparigazolvány csak írásban kérelmezhető. A gyakorlat pedig azt igazolja, hogy iparosainknak legnagyobb része nemcsak hogy nem tudja megírni a szükséges kérvényt, de még csak annyi értelmi képessége sincsen, hogy megválogatná azt — akár ügyvédet, akár más valakit — a ki a kérvényt értelmesen megírná neki. Budapesten (ezt a tapasztalásból tudom), 100 eset közül 90 esetben az előadónak ki kell javítania a nála ígatas előtt jelentkezők kérvényét, mert javítás nélkül annak legtöbbször még értelme sincs, nem-hogy szabatos lenne.

A munkakönyvnek nálunk rovatai vannak, a melyekbe a munkaadónak a munkás belépési- és kilépési idejére vonatkozó adatokat kell beírnia. Szánalmas látni, hogy ezt a pár rubrikát sem tudja tisztességesen kitölteni a mi kézműves-iparosunk. Annál kevésbé tudna rendes bizonyítványt kiállítani munkásának, miként, ez más országokban szokásos.

Nem kell azt sokat bizonyítgatni, hogy nálunk az iparosság hiába keresett műveltsége összhangban van az egész lakosság számszerűleg kimutatható alacsony értelmi színvonalával.

Németországban, hol az iparosság nem keresi minden bajának okát másokban, hol tul vannak már a sopánkodásokon, az iparostársulatok ingyenes tanfolyamokat rendeznek be a mestereknek, sőt azok feleségeit és leányait is megtanítják e tanfolyamokon könyvelni, számolni, levelezni. Nálunk hiába keresünk a felnőttek oktatásával foglalkozó egyesületünk tanfolyamain iparosokat, el nem mennek azok oda a világ minden kincséért sem. Nem engedi ezt az önérzetük, mely nagyobb még a tudatlanságuknál is.

Következik mindebből pedig az, hogy ha már jelenlegi mestereinkbe nem tölthetjük be tölcserrel a tudományt, segítsünk legalább a jövő mestereink.

A kereskedelemügyi miniszter jelentése szerint 77.567 mesterinas közül 20.090 jár az előkészítő osztályba, vagyis a legtöbb fiú, kit mesterinasnak szerződtek, alig tud írni és olvasni s mielőtt az első osztályba fölvehetők volnának, az előkészítő osztályba kell őket bedugni. Az előkészítő osztály tehát, melyet csak kivételes esetekre terveztek, a rendes szükségnek szól a gyakorlatban. Ezekből a mesterinasokból s az elemi és inasiskolát egyáltalában nem végzett fiukból kerül ki Magyarország iparosnemzedéke. Minő iparosnemzedékre van kilátásunk, mikor ezekből és a rossz tanulókból kerülnek ki többnyire a mesterinasok?

Magasabb iparoktatásunk lehet akár megnyugtató, akár nem. Százszorta fontosabb a vitatott kérdésnél az a bizonyos tény, hogy népoktatásunk még nagyon is hátra van. Fontos ez már csak azért is, mert Magyarország iparosságának legnagyobb része legföljebb egy, vagy két segédet foglalkoztató kisiparosból áll, míg gyárosaink névsora egy-kettőre áttekinthető. Nagyobb szükség van tehát nálunk közepes műveltséggel bíró munkásokra,

mint ma
joggal h
bajának
kiepítésé
a házat

Nép
pillanatn
akarjuk
kell köz
tekinten

Kör
kokat s
porosz i
magyar
az osztr
mesterek
végződjé

A
egész
negye

F

Vál

azért m
tumáról,
és tán
pedig ki
mandátu
melyre i
Szathmá
meg e k
rösteljü
a kathol
való kat
annak is
gárság
esik az
kell me
legnagy

Pá

tori szé
megyei
intézeti
egyház
szerény.

A

semmisi
gessé C
nevét is
mert ne
része ug
viselőne
még ne
fogják r

A p

van kitü
Dezső d
Heves k
tudnók
derék p
fog sora

A l

hét szo

mint magasabb ipariskoláinkból kikerülő önkéntességi joggal bíró «urakra». Magasabb iparoktatásunk minden bajának kijavításánál sürgősebb a népiskolai oktatás teljes kiépítésének kérdése, mert csak Abderában kezdtek a házat a tetőnél és nem az alapnál építeni.

Népoktatásunk javításának munkájában nincsen egy pillanatnyi veszteni való időnk. Sietnünk kell, ha utol akarjuk érni e téren haladó nemzeteket. Lázás munkát kell közművelődési politikánk embereinek végezni. Őket tekinteni a fő-főiparfejlesztőknek.

Königgrätznel a művelt poroszok legyőzték az osztrákokat s méltán írták akkoriban, hogy Königgrätznel a porosz iskolamesterek győzedelmeskedtek. Vajha adná a magyarok Istene, hogy ez a háború, melyet iparosaink az osztrák iparossal vívnak keservesen, a magyar iskolamesterek segítségével a magyar iparosság győzedelmével végződjön.

R. V.

A „Magyar Néplap” előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona, negyedévre 1 korona.

POLITIKAI VILÁG.

Választás a margittai kerületben. Örley Kálmán azért mondott le a biharmegyei margittai kerület mandátumáról, mert a Kuria úgy is megsemmisítette volna azt és tán Örley választói jogát is fölfüggesztette volna. Ezt pedig ki kellett kerülnie, mert Örley nem tud meglenni mandátum nélkül. E hónap 25-ikén lesz az új választás, melyre ismét Örley a szabadelvű jelölt, ellenfele pedig Szathmári Mór függetlenségi. Hogy melyiket választják meg e kettő közül, nekünk nagyon mindegy; csak azt rösteljük, hogy Biharmegyében még nincs annyi öntudata a katolikus polgárságnak, melyből kitelne egy valamire való katolikus pártalakulás. Na, de majd elkövetkezik annak is az ideje! A választás határnapja ellen a polgárság kérvényt nyújtott be, mert ugyanarra a napra esik az érmihályfalvi vásár, melyre sokaknak okvetlen el kell menniök. Ez is szabadelvű kortesfogás: A kerület legnagyobb vásárjának napján választást rendezni!

Pável püspök utódjául a nagyváradi g. k. főpásztori székre általában *Drohobeczky* Gyula körös-egyházmegyei püspököt kívánják, ki annak idejében tanítóképző intézeti tanárból lett az apostolok utóda. A munkácsi egyházmegyében még most is legjobb emlékét őrzik a szerény, jólelkű, nagytudományu és hazafias papnak.

A csongrádi mandátum. Baross Jánosnak megsemmisített mandátumja miatt új választás vált szükségessé Csongrádban. A jelöltek közt Polónyi Géza ügyvéd nevét is emlegették, ki azonban visszutasította a jelölést, mert nem egyhangulag történt. A függetlenségi javaslat részben ugyanis *Hegyi* Antal ottani plébánost kívánja képviselőnek, a ki a jelölést el is fogadta. Szabadelvű jelölés még nem történt. A választást június második felében fogják megtartani.

A pécsváradi pótválasztás szerdára, június 18-ikára van kitűzve, a mikor *Vedella* Mihály néppárti és *Egry* Dezső dr. függetlenségi fognak egymással szemben állani. Heves küzdelem lesz az, melynek győztesét ma még nem tudnók megjósolni. Hiszszük azonban, hogy a kerület derék polgársága mind egy szálíg a keresztény zászló alá fog sorakozni!

A kurtavas eltörlése. Az osztrák delegáció a múlt hét szombatján rövidesen *leszavazta a hadügyminisztert*

egy olyan kérdésben, melyben katonáék nagyon merevek. Az történt ugyanis, hogy egy *Conci* nevű osztrák-olasz delegátus javaslatot nyújtott be, melyben arra utasította a hadügyminisztert, hogy a *vasra verés* és a *kikötés* büntetését a hadseregben törölje el. Erre *Krieghammer* közös hadügyminiszter azt felelte, hogy ezek a büntetések cseppet sem ártalmasak az egészségre, tehát csak maradjanak meg. Ám az osztrák delegáció nem olyan vakonszolgálatkész, mint a magyar; nem is hallgatta jóformán a hadügyminiszter ellenszólását, hanem szavazott a javaslatra és *35 szóval 17 ellen* elfogadta *Conci* javaslatát; egyszermind abban is megegyeztek az osztrák delegátusok, hogy szigoruan ellenőrizni is fogják, vajjon respektálják-e kellőképp a delegáció jogos határozatát az egyes ezredek parancsnokai.

Éljenek!

A választási törvény revíziója. Pozsony város törvényhatósági bizottsága fölriratot intézett a képviselőházhoz a választási törvény revíziója dolgában. A fölrirat felsorolja a jelenlegi választási törvény hiányait és kifejezi, hogy a népképviselőlet annak gyakorlásánál nem jut érvényre. A kivánságot a fölrirat a következő öt pontba foglalja össze: 1. Az országgyűlési képviselőválasztók összeírása községenként ejtendő meg. 2. A szavazás titkos legyen. 3. A választókerületek figyelemmel a választók számára, lehetőleg egyenlően alakítandók meg. 4. A cenzus egységesítendő. 5. A választási jog a cenzus lehető leszállítása által kiterjesztendő. A fölrirat Pozsony megküldte a többi törvényhatóságoknak is, hasonló fölrirat beadása céljából. Ung és Arad vármegyék törvényhatósága már is hasonló szellemű fölrirat intézését határozta el.

Szászrégen mandátuma legközelebb gazdát cserél. A kerület mostani képviselőjét, báró Kemény Ákost legközelebb kinevezik Kis-Küküllő vármegye főispánjává. Az így fölszabadult kerületet aztán gróf *Wickenburg* Márkusnak, a kereskedelmi államtitkárnak ajánlják föl, a kinek egyhangu megválasztását biztosra veszik.

A költségvetés szentesítése. A hivatalos lapnak június 11-iki számában közzétették, hogy Ő felsége az 1902-ik évről államháztartási költségvetését e hó 6-án szentesítette.

Országgyűlés.

Kedden, 1902 június hó 10-én.

Csupán másfél óráig tartott a képviselőház keddi ülése, az is a nyári hangulatban folyt le, csak igen kevés honatya részvételével.

Az ülés elején meglepetést szerzett a Háznak Lukács pénzügyminiszter. Beterjesztett ugyanis egy törvényjavaslatot, melyből az derült ki, hogy a közösügyes kiadásokból az *1899-dik* évről van még egy *hét millió* adóságunk, melyre a kvóta arányában mireánk kerek ötmillió korona esik és azt az idén okvetlen meg kell fizetni — a pénztári készletekből. Érdemes e törvényjavaslatra két megjegyzést tenni. Először azt, hogy micsoda oktalán, fölületes, pazar és kárhuzatos gazdálkodás folyhatik a közös költségek dolgában, ha ott az megeshetik, hogy egy hétmillióst tételt három év mulva tudnak csak elszámolni. Ilyen eset egy józan és okos kisgazda háztartásában sem fordulhat elő! Második megjegyzésünk az, hogy azt a «pénztári készletet», melyet a kormányok a nemzet adófilléreiből úgy gyűjtöttek össze, hogy esztendőről esztendőre több adót rónak ki és hajtanak be, mint a mennyit az államrend föntartására tényleg fölhasználnak, szabad-e ilyen célokra fordítani? Nem szabad. Az ilyen nemzeti vagyonot kizárólag *kulturális* célokra kell hasz-

nálni. Mégis mit látunk? A mult héten 17 milliót kértek és adtak belőle katonai fegyverekre, most meg ötöt a közös-ügyes kormány deficiztjére. Hát az iskolákra, tanítókra, tisztviselőkre, kórházakra, házi ipartelepekre akkor mi marad?

Nincs Magyarországon senki mostohábbul, mint a nép!

Az ülés többi részét azután jelentésekkel és mentelmi ügyekkel töltötték ki.

Szerdán, 1902 június hó 11-én.

Huszonégyeszer kellett fölszólalnia ezen az ülésen a kormányelnöknek. Minthogy pedig ő nem tartozik azok közé, a kik rövid lélekzetű beszéddel beérnek, egyszerűen hihető igazság, hogy e napon más képviselők legfőlebb közbeszólhattak, de beszédbe nem foghattak. A két tuczat fölszólalás jobbjára válaszolás volt réginél régibb interpellációkra, melyek közül legfontosabbak voltak:

Az olasz borvámklauzula dolgában Széll kijelentette, hogy az tovább fönn nem tartható, mert miatta tönkre menne az ország egész szőlőtermelése, melyet nagy áldozatok árán ujitottunk meg a filoxera országos csapása után. Reméli, hogy Olaszország figyelembe fogja venni a mi érdekeinket, hiszen szövetségben vagyunk vele és nem fogja kívánni tovább ennek a szerződés-pontnak megtartását.

A Kossuth-szobor ügyében az mondotta a kormányelnök, hogy előbb meg kell építeni Kossuthnak temetői sírházát, csak aztán fogjuk látni, mennyi pénz maradt a szoborra. Szerinte nem késő a Kossuth szobra még tíz év múlva sem. — A szabadságszoborról azt hallottuk végre Széll Kálmántól, hogy arra nincs elegendő pénz, tehát újabb országos gyűjtést kell indítani. Szobor! szobor! Hát kenyeret mikor kap már elegendőt a magyar nép?

A többi apróbb helyiérdekű válasz közül még azt említjük meg, hogy az új parlamenti palotában már minden szükséges pótlást, átalakítást elvégeztek, úgy hogy őszszel akadálytalanul beköltözhetnek abba a hónapok.

Csütörtökön, 1902 június hó 12-én.

A mai ülésen is azzal foglalkozott a kormány, hogy az ülésszak berendezése előtt megfeleljenek miniszterei azokra az interpellációkra, miket régebben intéztek hozzájuk a képviselők. — Akadt is dolga bőven minden miniszternek, kivált a pénzügyminiszternek, a ki a válaszközvetítésében leginkább szeretet késlekedni. A válaszok valamennyiét elfogadta a többség és tudomásul vette a Ház. Mindössze csupán 114 hónapja jelent meg.

A pénteki ülésnek fontosabb napirendjére a gazdasági munkás- és cselédpénztárról szóló törvényjavaslatot tüzték ki, melyet a Ház összes bizottságai kellőképp megtárgyaltak és csak némi módosítást tettek az eredeti szövegen, melyet annak idején lapunk bővebben ismer-tett.

Viharban.

Zúgó viharban vitt utam keresztül
A messze ringó széles tengeren;
S már úgy látszott, hogy bizton elveszen
Hajóm a kincsesel mindenestül.

Rengett hajóm s árbozca mint az inga,
S kormányosom fejét vesztette el;
De én nem adtam föl reményemet;
Hitem az Égben ekkoron sem inga.

*

Lelkemben egykor szintén így viharzott,
És úgy látszott, hogy elvesztém a harcot;
De én hitemben el nem csüggedék.

Elüztem messze e rémes kísértést,
S esdő szavam az égben is megérték:
Élő hitemben volt a menedék.

Hodás Ágost.

Pichon hálája.

A «Magyar Néplap» tárczája.

Nagyatyám az afrikai hadtestben szolgált. Én azonban már csak öreg, törődött emberként ismertem őt. Kopott bársonysipka fődte kopasz fejét és zölddé vedlett kabátjában örökösen didergett. A legsodálatosabb történeteket mesélte ő nékem, a mikor esténként kézen fogott és elvitt a platánfasorba rendes sétájára. Negyven éves koráig tipusa volt annak a szerencsés, örökön vig katonának, a ki dalolva megy neki az ellenség várfalának és kaczagva fűrészi meg bajonettjét a forró embervérben, ismerte ő Bonchibát is, a «fehér atyust». S mint amának, erős volt neki is a karja, a szive, meg a bölcsesége.

Az 1844. évben kapitány volt a 29. gránátosoknál. Ez a kaland esett meg vele akkoriban: Az isly-i csatát követő éjszakán körüljárta az őrszemeket. A mint épen egy bokor mögött elhaladt, emberi testet látott az árnyékban meglapulni. Odavilágított a kézi lámpásával s fölis-merte az elaludt őrszemet. A katona fölriadt s ijedten látta maga előtt a tisztet. Hirtelen talpra akart állani, de a kimerültségtől képtelen volt egy mozdulatra is.

— Mi a neved? — kérdé öregapám.

— Pichon...

— Az ezreded?

— Nyolczadik...

— Hány éves vagy?

— Huszonhárom.

A tiszt kézilámpásával bevilágított a katona arcába: kék szemü, gyermekarczu legényke meredt reá a bokor alól a rémület ijedelmeivel.

— Tudod mi vár rád?

— Tudom, kapitány ur.

— Orszem, a ki elalszik az ellenség előtt: halál!...

A szegény legény úgy reszketett, mint a nyárfalevél. Aztán föltápáskodott.

— Kapitány ur...

Többet nem tudott szólani.

— A törvény parancsolja így.

Az őr égfelé emelte tekintetét és hallgatott.

— Hová való vagy?

— Dauphineba, kapitány ur.

— Van menyasszonyod?

— Van, kapitány ur.

Nagyapám mégegyszer ránézett a fiatal arczra, a melyet halotti sápadtság borított. A kék szemeket elborította a köny, azon keresztül pedig könyörgő pillantás merengett a messze távol felé...

— Jól van; hát viszont fogod látni menyasszonyodat.

De vigyázz, ne hogy másodszor is elkövesd ezt a megbocsáthatatlan bünt! Igazítsd meg a sipkádát, ostoba fiu; de hát hol a fegyvered?

A kapitány maga igazította a katona fejére a fővegét; fölemelte a fegyverét s a kezébe adta. Aztán ott hagyta a boldogságtól támolgó legényt. Alig tett azonban néhány lépést, a mikor szólítani hallotta maga mögött:

— Kapitány ur!... Kapitány ur!

Megfordult.

Pichon még egyre remegő hangon kérdezte:

— Kapitány ur, mit tehetnék önért?

— Már ugyan miért?

— Ön az életemet mentette meg, kapitány ur...

s ezt szeretném valamivel meghálálni önnek.

— Ugy? No fiam, ha majd egyszer bottal fogsz egy nyulat, elhozhatod nekem...

És ezzel eltűnt a homályban.

*

Egy este asztalnál ültünk. Jól emlékszem vissza annak minden mozzanatára. Tél idején volt, a mikor korán gyújtják meg a lámpát. Nagypám ott ült a rendes karosszékében anyám mellett; az ételt összeapritva kellett elébe adni. Látni már alig tudott az öreg. — a kezei egyre az asztalón tapogatódtak. Estebédünknek épen a végére értünk, a mikor beállított a szobalány.

— Egy ember van itt, a ki az öreg nagysás urat keresi.

— Mit akar?

— Nem tudom, kérem. Azt mondta csak, hogy szeretné az öreg nagysás urat látni.

— Hát csak jöjjön be!

Az ember belépett; vén paraszt, övén kötényvel. Köszöntött, aztán kérdezte:

— Moreau kapitány ur, ha szabad kérnem?

— Én vagyok.

A vén paraszt ránézett a ránczos arcra, a mely feléje fordult s néhány pillanatig gyanakodva kémlelte.

— Ön az? ... és csakugyan az ur az?

— Természetesen. No és mit akar tőlem, barátom.

— Kapitány ur, hozom a nyulat.

Ezzel kötényéből előhuzott egy nyulat.

— A nyulat?

— Igen... Megismer engem a kapitány ur?

— En, barátom, már a kenyeremet sem látom.

— Pichon vagyok.

— Pichon?

— Nem emlékszik már reám, kapitány ur?

— Nem barátom.

A vén parasztnak ekkor már könnyes volt a szeme s akadozó hangon kiáltotta, hogy ő az az őrszem, a ki az isly-i csata után elaludt... és a nagypám meglátta... és... és...

— Kapitány ur, ön akkor azt mondta, hogyha majd bottal fogok nyulat, hozzam el...

Valamennyien abba hagytuk már ekkor a falatozást s rá néztünk a különös vén parasztra, a ki fuldokolva könyezett, reszkető karjával a nyulat tartva nagypám felé.

— A mikor vége volt a katonai éveimnek — folytatta a paraszt — hazajöttem a falumba. Első dolgom volt, jókora dorongot vágni az erdőben, aztán elmentem — nyulat fogni. Kerestem, de hiába. Látni ugyan láttam a hosszufülű állatot, de mikor közelébe értem, hup!... megugrott. Minden este kimentem a rétre dorongommal de sohasem tértem haza zsákmánnyal. Évek multak, de én nem felejtettem el a kapitány ur parancsát... Az egész környék ismeri már ezt a történetet és engem is «nyulember» névvel... A mikor feleséget vittem a házhoz követeltem, hogy minden este velem jöjjön a rétre. Egy ideig meg is tette, fölverte előttem a nyulakat; de aztán beleunt a mesterségbe és... és... elhagyott, megugrott egy legényvel... Második feleséget nem is kaptam többé...

A vén paraszt fölhaltotta a pohár bort, a melyet anyám elébe tett; aztán folytatta. Egy kincsért nem akarta abba hagyni a mondókáját.

— A földemmel már alig törődtem Gunyja, csufja

lettem az egész környéknek. Házam falát a gyerekek tele rajzolták hosszú fülű nyulakkal... De én csak egyre azt gondoltam, a mit a kapitány ur nekem akkor mondott... és kerestem a nyulat éjjel is, meg nappal.

Nagypám mozdulatlan maradt, de én észrevettem, hogy a keze reszket. A paraszt pedig folytatta:

— Végre tegnap, ugy déltájban, megláttam ezt ni az udvaromban. Azt kell hinnem, a jó Isten küldte hozzám, hogy megkönyörüljön végre gondjaimon. A nyul előbb az istállóba menekült, aztán a kocsiszinbe ugrott. Én utána. Le is ütöttem... Oh, kapitány ur, ha tudná, mily boldog voltam, hogy végre leróhassam ezt a tartozásomat... Grenobleban tudakoltam a kapitány ur czimét. De senki sem tudott fölvilágosítást adni. Elmentem a hadtestparancsnoksághoz; ott sem tudott senki a kapitány urról. Egész este futkostam egyik helyről a másikra. Végre elmentem egy nyugalmazott őrnagyhoz, a ki akkoriban szolgált, a mikor mi. Az megmondta nekem, hogy hol találhatom a kapitány urat. Egész nap utaztam. Most végre itt vagyok... és itt hozom önnek kapitány ur, a nyulat.

Emlékszem, mi gyerekek roppant kacagtunk ezen a történeten. Nagypa azonban komoly maradt. Megeső-kolta a vén parasztot, a ki egy tréfájáért egész életét föláldozta, csak hogy álljon szavának. Nem engedte azt sem, hogy a nyulat megsüssék; hanem kitömte a bőrét s odaállította a szobájába. A mikor pedig nagypa egészen megvakult s már járni sem tudott, karosszéke mellett egy kis asztalkán állott a nyul s reszkető keze nap-hosszat czirógatta a lágy prémet, miközben halkán sirt és gondolkozott... Olyankor valószínűleg a multját látta élénk, színes képekben elvonulni elborult világa előtt.

Jean Madeline.

Biztatás.

Nem hagyja el a jó Isten,

A ki benne bizik;

Ivadékát is megáldja

Az utolsó izzig.

Kenézy.

A magyarországi kath. sajtót támogató egyesület Pozsonyban.

Katholikusok! Magyarok!

Ki katolikus és katolikusán gondolkozik és érez, ki ezeréves hazáját szereti és annak javát akarja, szövetkezzék velünk ama minden rendet és rendszert fölforogató mozgalom ellen, mely a társadalmi és vallási élet terén folyton növekszik és különösen a ker. társadalom vesztére tör.

Ki nem látja, hogy a társadalom nap-nap után minden rétegeiben mindinkább elkereszténytelenedik és erkölcsileg mélyebbre és mélyebbre sülyed?

Ki nem érzi, hogy eme elkereszténytelenedés és erkölcsi sülyedés következtében omlik és bomlik, oszlik és foszlik minden rend és rendszer, a szellemi, úgy mint az anyagi?

A vallástalanság ijesztően terjed már a nép alsó rétegeiben is.

A nép pedig a vallástalanság lejtőjén ijesztő erő és hatalom; ha egyszer megmozdul, megindul, nincs az az ellenőr és ellenhatalom, mely azt rontó-bontó rohamában föltartani képes volna.

Hogy mennyire igaz ez, a világtörténelemben azt tüzbé-vérbe írva olvashatjuk.

Vallás nélkül vesztegetnek népek és nemzetek, államok, országok és birodalmak.

A nagy tömeg következetesebben cselekszik, mint az egyes gondolkozók, ki talán még határt vél szabhatni a vallástalanság iszonyu hullámokban hömpölygő áradatainak.

Óriási vész fenyegeti drága magyar hazánkat.

Ki nézheti vesztét nyugodt szívvel? tétlenül?

Férfiak, kik látják e vészhozó fürgeteg tüzesen cikázó felhőit édes hazánk egén, kik szeretik az egyházat és a hazát; kik tudják, hogy a vallásosság és erkölcsöség minden társadalomnak alapköve, fölkerelkedtek, sorakoztak, tömörültek az egyház, a haza, a nemzet, a nép, a társadalom és rend védelmére és megalapították «A magyarországi kath. sajtót támogató egyletet», mely pártpolitika irányzatot nem ismer és minden katolikus magyart arra szólítottak: Talpra katolikus magyarok, csatlakozzatok ez egyletnek.

Ez egylet, melynek alapszabályait a nm. m. k. miniszterium jóváhagyta, melyre magára és minden tagjára a Szentatya XIII. Leó pápa apostoli áldását adta, megalakult.

Ő eminenciája, Magyarország biboros hercegprímása, valamint a püspöki kar több dicső tagja, a magasabb klerus kiváló alakjai, a művelt világiak közül nagyteknélyű urak és hölgyek már tagjai az egyletnek.

Már most: Mit akar az egylet?

Az elkereszténytelenedés és erkölcsi sülyedés továbbterjedésének főoka: A keresztényellenes sajtó.

A kereszténységnek, az erkölcsöségnek és rendnek eme ellensége ellen sikra kell szállnunk.

Nem oly annyira a napisajtó ellen, mint inkább a bujtogató keresztényellenes folyó- és nem-folyóiratok, az erkölestelen könyvek, az ugynevezett szenny- és rémregények, a hirhedt ponyva- és polyva irományok ellen, melyek házalás útján kerülnek a nép közé, kell küzdenünk.

De talán azt kérdezi valaki: miért nevezi magát az egylet «katolikusnak» és miért fordulunk mi a katolikusokhoz?

Nem felekezeti izgatás ez?

1. Nem. Hiszen a katolikusoknak is meg van az a joguk és jussuk, annak tudni, érezni és vallani magukat, a mik és a kik, a mely meg vagyon a zsidóknak, reformátusoknak és evangélikusoknak.

2. Nem. Mert mi nekünk katolikusoknak az a meggyőződésünk, hogy a keresztény igazság csak egészében, úgy a mint azt a kath. anyaszentegyház bírja, lehet az az erős alap, melyen állanunk kell, ha sikerrel akarunk szembeszállni a minden rendet és rendszert fölforgató eszmékkel és mozgalommal.

3. Nem. Mert valamint a mi szemünkben minden keresztény, ki valóban hisz Krisztusban, mint Isten Fiában, testvérünk és a mennyiben jóhiszemű keresztény, katolikus is: úgy sokan, kik magukat katolikusoknak mondják, nagyon is «protestánsok», már t. i. a «protestálásban», a kételkedésben és hitetlenségben az egész kath. igazság egyes részeivel szemben, a mikor azok nekik nem tetszenek és kényelmetlenek.

Ez a mi álláspontunk.

Becsüiattal és lovagiassággal küzdünk; de kitartóan helyt is állunk a törvény, jog és igazságért és saját meggyőződésünkért.

Az egylet évi adományai: ingyen szétosztandó röpiratok és füzetkék által hiszi célját elérhetni.

Hogy ezt megvalósíthassa, számos tag közreműködésére van szüksége az egyletnek.

Minden egyes tagra csak csekély áldozat esik.

1. A ki alapító tag, egyszersmindenkorra 50 korona és öt korona beiratási illetéket fizet.

2. A ki rendes tag, évenként 6 koronát és 60 fillér beiratási illetéket fizet.

3. A ki pártoló tag, évenként 2 koronát és 20 fillér beiratási illetéket fizet.

Minden tag évenként szép könyvet vagy csinos naplót és az egylet röpiratait ingyen kapja.

További fölvilágosítást az alapszabályok adnak, melyeket minden tagnak megküld annak idején az egylet.

Ki nem hozná meg örömet a hitnek és a hazának ezt a csekély áldozatot.

Katolikus szívnek és magyar szívnek nem eshetik zokon ily áldozat.

Rajta tehát! Vállvetve fogjunk a munkához!

Embereljük meg végre magunkat!

Talpra katolikus magyar!

Legdrágább kincsünkért küzdünk: a hitért és a hazáért!

Égi Pátronánk! A Magyarok Nagyasszonya velünk!

Csak keresztényektől vegyetek pénzt kölcsön!

UJDONSÁGOK.

Királyunk nyári tartózkodása. Az eddigi megalapodások szerint ő felsége június 25-én utazik Ischlbe, üdülőhelyére. Ottani tartózkodása az idén valamivel rövidebb lesz, mint más években, mert már augusztus végén résztvesz a király a haditengerészet nagy gyakorlatain az Adrián, azután pedig a 2-dik és 5-dik hadtest nagygyakorlatai következnek Pozsony táján. Ischlben tölti a nyarat királyunk leánya, Mária Valéria főhercegné asszony is, még pedig gyermekeivel együtt. Ezek ugyanis a királynak legkedvesebb unokái.

Fesztetich György szobrát vasárnap leplezték le Keszthelyen. Ő volt az első modern gazda Magyarországon, ezért kívánt neki szobrot a földmívelési miniszter és adott is e célra 1000 koronát. Második ezer koronát az Országos Magyar Gazdasági Egyesület adott. A gazdák ezrei adták aztán filléreiket, míg kikerült a szobor költsége. A szobor daliás ifju korában ábrázolja a nemes grófot, magyaros prémes dolmányban, sujtásos nadrágban. Lábánál az egyik oldalon mosolygós gyermekek szántanak, vetnek, a másik oldalon aratnak, kévét kötnek. Ez a szobor egyike a legszebb magyar munkáknak. A leleplezési ünnepélyen résztvett Darányi földmívelési miniszter is.

A munkácsi egyházmegye öröme. *Firczak Gyula* munkácsi gör. kath. püspököt Ő Szentsége XIII. Leó pápa római gróffá és trónállóává nevezte ki. A kitüntetett főpáztort papjai és hívei szeretettel ünneplik.

A ki a mi királyunkat bántja. Belgrád városában, mely t. i. a szerbek országának főhelye, megjelenik többek közt egy vicceslap is, melynek czime *Kukurek*. Ebben a furcsa lapban a minap olyan sorok voltak, melyek gyalázatot szórtak Ferencz Józsefre. A belgrádi törvényszék pörbe fogta az ostoba lapocskának ostoba szerkesztőjét és miután megtárgyalta vele a királysértést, elítélte őt *háromhavi fogságra*. A bűnös kegyelemért folyamodott Sándor szerb királyhoz, de ez elutasította a kérést. A büntetést tehát legott végrehajtották. A kacagató ur most a fegyház czellájában tanulgatja meg, hogy nem szabad csufot üzni a magyarok királyából, mert az ő személye szent és sérthetetlen.

A veszedelmes hajkenőcs. Kis hija, hogy a nagyváradi törvényszéken az elmúlt héten nem történt katasztrófa. A törvényszéki teremben tárgyalás közben fölbontottak egy bűnjeles zsákot. A zsákban csomag volt, a melynek tartalmáról az az ártatlan fölvilágosítás volt a borítékra írva, hogy hajkenőcs van benne. A mikor a csomagot fölbontották, nem találtak benne hajkenőcsöt, hanem azért mindnyájának égne meredt minden hajszála, mert a csomagban veszedelmes portéka: nitrogliczerin volt. A dinamitot a magyar-csékei járásbíróság küldötte meg a törvényszéknek, a melynek viszont a csékei csendőrség szolgáltatta be, mint elkobzott bűnjelet. A csendőröknek a tolvajok, a kiktől a lopott csomagot elvették, azt mondták, hogy hajkenőcs van benne s így maradt meg mindvégig a robbanószer hajkenőcsnek. A törvényszék elnöke azonnal intézkedett, hogy a dinamitot biztonságba helyezték.

Vasuti rablók az arad-piskii vonalon. Aradról jelentik: A múlt hó végén az arad-piskii éjjeli vonatot eddig ismeretlen tettesek kirabolták. Az eddigi nyomozat annyit megállapított, hogy a lopás minden valószínűség szerint Glogovác és Arad között történhetett. Az egyik teherkocsiról mintegy 12.000 korona értékű kávé, rizs és egyéb árut loptak el. A nyomozat azt is megállapítja, hogy a tettes nem lehet más, mint alkalmazott, mert idegen semmiféle körülmények között sem tud az árukhöz eljutni.

Az aczélkirály vasuti kocsija. Schwab Károly, az amerikai aczélkirály, a ki nálunk is megfordult, úgy utazik, mint egy kisebbszerű európai fejedelem. Külön kocsit áll rendelkezésére s az aczéltrust nem kimél költséget, hogy elnökének utazása a legkellemesebb legyen. Most új, még diszesebb kocsiban fog utazni az aczélkirály. A Pullmann-társulat nemrég fejezte be a világ legszebb és legdrágább vasuti kocsiját. A kocsit Schwab Károly részére készült s negyven ezer dollárba került.

Szédélgés kigyókkal. Az indiai kormány már évek óta azon fáradozik, hogy az Indiában élő veszedelmes hullóket kiirtsa. E czélból nagyokb díjakat tűzött ki jutalmul a mérges kigyók kipusztítására, gondolván, hogy így mégis csak kivész majd a kobra mérges fajtája. De a szemüveges kigyók csak nem pusztultak ki. Sőt India egy részében föltűnően megsaporodott a számuk. Sehogysem tudták e rendkívüli dolognak a magyarázatát adni, végre most rájöttek arra, hogy a benszülöttek maguk tenyésztették a mérges kigyókat, hogy így minél több jutalmat kapjanak az indiai kormánytól. Már régóta üzték ezt a jövedelmező foglalkozást, bebizonyítván, hogy a pápaszemes kigyó is hasznos állat.

A király és a martiniquei katasztrófa. Loubet elnök megbízta a bécsi francia nagykövetet, hogy fejezze ki köszönetét Ferencz József királynak azért az adományáért, a melyet a martiniquei katasztrófa áldozatainak javára adott. A nagykövet kihallgatáson volt a királynál, a ki ezt az alkalmat is fölhasználta arra, hogy újból részvétét fejezze ki a rettenetes szerencsétlenség fölött, s különböző részletek felől tudakozódott.

Halál a lángokban. Sátoralja-Ujhelyről jelentik: Grünbaum Márkus Kossuth-utczai nagy fűszerüzletében tűz ütött ki. Grünbaum egyegyed öt óraker észrevette a tüzet és az üvegajtón át, a mely lakását az üzlettől elválasztja, berohant az üzletbe, hogy a készpénzét és üzleti könyveit megmentse és a belülről keresztvasakkal elzárt boltajtót kinyissa. Hasztalan erőlködött, a boltajtót nem sikerült kinyitnia. Az utcáról csakányokkal igyekeztek az emberek az ajtót föltörni, de lehetetlen volt. Az alatt benn az üzletben egyre terjedt a tűz és a bolt anynyira megtelt füsttel, hogy Grünbaum, a ki a város egyik

legtörekvőbb és legtiszteltebb kereskedője volt, megfult és összeégett. Holttestét a boltajtó előtt találták guggoló helyzetben. Az üzlet teljesen odaégett. A kár 20.000 kor.

Az atyafiak osztálya. Szentgyörgyvölgyön lakott öreg Domján György kiscgazda, aztán meghalt; utána egy kis földcske, egy ház és kilencz örökös maradt. A földet valahogyan csak elosztották, de a házon nem tudtak elosztani. A veszekedésnek az lett a vége, hogy az örökösök a ház lebontását határozták el. Kinek jutt majd egy ajtó, kinek két ablak, kiknek meg néhány gerenda. A határozatba Domján Zsófi, a ki a házban lakott nem tudott belenyugodni, mert hajlék nélkül maradt volna. Meg is mondta, hogy szent György napján leég a ház. És a közös épület padlásán összehalmozott széna egy éjszakán ki is gyuladt, a ház porrá égett. A kár 1200 koronára rug.

Összevarrt sziv. A sebészet újabb időben óriásit haladt, úgy, hogy már a szivet is orvosi műtétnak vetik alá. Egy párisi folyóiratban dr. Fontan egyik effajta sikeres műtétét írja le. Egy katonát kezelte, a kit szive táján szurtak meg. Dr. Fontan habozás nélkül a bordák között utat vágott a legnemesebb szervhez, kiszélesítette a szivzacskó sebét, úgy hogy a megsérült szivhez hozzáférközhett. Azután összevarrta a sziv sebét, majd a szivzacskót, majd a külső sebeket is. Az egész műtét háromnegyed óra hosszat tartott. Közben a beteg élesztő befecskendezéseket kapott. A katona három hónap multán teljesen fölépült. Ez bizonyítja, hogy a sziv is elviseli a műtéteket. Szóval ezután nem lehet már a «megrepedt sziv»-ről beszélni. Az orvos azonnal bevarrja.

Főherczeg, mint korcsnáros. Károly István főherczeg altengernagy, a kinek Krakko mellett van egy sörfőzője, vendéglői jogért folyamodott Krakko város tanácsához, mely azonban folyamodványát elutasította, először azért, mert a helységet nem találta alkalmasnak, másodsor mert azon a helyen nem kell korcsma, marmadszor pedig azért, mert a folyamodó nem igazolta, hogy a krakkói vendéglősök szövetkezetének tagja.

A javithatatlan. Ofentühl Jenő még csak 12 éves, de többször ült börtönben, mint egy kipróbált csirkefogó. Nincs hét, hogy valami gázságért el ne fogják, de furfangos védekezése után az ügyészség mindannyiszor szabadon eresztí. A szépreményü ifju már számos lopást és betörést követett el, a melyeket nem lehetett rábizonyítani. A ferenczvárosi csirkefogók réme, mert erős fiu és nem egyszer véresre veri egész bandáját, a melyet lopásokra szervezett. Ofentühl Jenő ismét a rendőrség rabja. Tetten érték a mikor a Városligetben egy ur zsebéből ki akarta lopni a pénztárczát. A detektív épen akkor csípte el, a mikor a keze annak az urnak a zsebében volt. Most nem kerül el a sorsát és valamely javítóintézetben helyezik el, a hol mesterségre tanítják.

Pipával a másvilágra. Debreczenben a «Vigkedvü Mihály»-utcának népszerű alakját, *Matolcsai* Gábor uramat a napokban temették illő tisztességgel. Hatlovas gyászhintó vitte utolsó útján, úgy, a mint végső intézkedéseiben meghagyta. Ezek az intézkedések pedig épenséggel nem érdektelenek. Vagyonát, családját nem lévén, legjobb czimborájának, egy kovácsmesternek hagyományozta, kikötven azonban, hogy az örökös tartozik tisztellel végrehajtani Matolcsai uram utolsó óhajait. Ezek pedig elég különös dolgok. Így többek között föltétlenül megkövetelte, hogy bort, sonkát, pipát, dohányt és gyufát tegyenek a koporsójába és katonazene kísérelje ki a temetőbe. A pipakésztséget melléhelyezték, de a katonai zenekar semmikép se volt hajlandó Matolcsai bácsit elsiratni s így megdicsőült lelkének be kellett érni polgári zenészek közreműködésével. A különöz végrendelező egyébiránt azt is meghagyta, hogy bársonnyal legyen kibelelve a

koporsója, mert fél a fagytól. Ez a kívánsága is teljese-
désbe ment s így nyugodtan alhatik sirágyában a «Vig-
kedvű Mihály»-utca néha nevezetessége, a ki eleve kivá-
lasztotta sírkövét is, sőt fölratát is megfogalmazta a
következőkben:

Itten nyugszik Polgár Matoesai Gábor.
Vajból volt a szíve, nem pediglen fából.
Igaz jó magyarral kevesebb lett véle.
Becsületes embert rejt e sírnak mélye.

No persze, hogy becsületes ember volt, hanem hogy
egy kicsit bolondos volt, az is igaz!

Pórujárta csodadoktor. Tóth István híres ember
volt Ozorán. Azt tartották felőle, hogy minden betegsé-
get meg tud gyógyítani. Ugy látszik, maga is hitt csoda-
tevő erejében, mert utóbb, hogy maga is némi fájdalmat
érezett a gyomrában, nyugodtan borotvát fogott és fölvágta
a hasát, közlőrl megnézendő a kellemetlenkedő beteg-
séget. Ez az operáció azonban balul ütött ki és most
élet-halál között lebeg a csodadoktor.

Nagy tűz. Máramarosról írják: Iza-Szacsat, mára-
marosmegyei községben e hó 7-én délután tűz támadt, mely
14 lakóházat, 29 melléképületet és 22 óriási nagy kazal
s zenát pusztított el. Mentésről a nagy szárazságban és
vízhiány miatt szó sem lehetett. Tűzoltóság nincs az oláh
községben és a lakosság nem tudott mihez fogni. Egyet-
len épület sem volt biztosítva. A vármegye hatósága a
vármegyei szegényalapból azonnal 400 koronát utalványo-
zott ki rögtöni segélyezésre. A kár sok ezer koronára rug.

150 ezer korona egy orvos családjának. Megható
példáját adta az angol társadalom annak, mint tudja
mértányolni az igazán humanus orvos önfeláldozását.
W. Smyth orvos egy kis partmelléki sziget lakóinak gon-
dozásában, illetőleg néhány fertőző betegnek önfeláldozó

ápolásában maga is megbetegedett és meghalt. Az esetet
a szak- és napisajtó fölkarolta és alig három hét alatt
2000 font (50.000 korona) összeg gyűlt össze; ez további
gyűjtések által 6000 fontra (150.000 korona) akarják kie-
gészíteni és az elhunyt derék orvos özvegyének és két
gyermekének átadni. A kormány 200 fonttal járult a
gyűjtéshez.

= **Milán király adósságai.** Tudvalevő dolog, hogy
néhai Milán szerb király meglehetősen elmerült volt az
adósságok árjában. Annak idején, a mikor Párisból vissza-
tért Szerbiába, kilenczmillió franknyi adósságot hagyott
hátra. Ennek egy részét még Szerbiában való tartózkodá-
sa alatt kifizette. A mikor ismét eltávozott Szerbiából,
Bécsben telepedett meg, a hol megis halt. Miután teme-
téséről királyunk gondoskodott s az ő költségén is temet-
ték el a megboldogultat, az a hír kelt szárnyra, hogy az
exkirály után hátramaradt adósságokat is a mi királyunk
fizeti ki. A mint most értesülünk, ez a hír nem felel meg
a valóságnak, mert Milán király adósságait, a melyek
Párisban és Bécsben hétmillió frankra rugtak s a mely-
nek egy részeért fia is jótállott, Sándor király fizeti ki
megtakarított pénzéből. A fiatal szerb király ugyanis még
kiskorúsága éveiben megtakarított kétmilliót, a mely
összeg azóta folytonosan növekedett, úgy hogy azóta
hatmilliónyi vagyon fölött rendelkezik. Ebből a pénzből
rendezi megboldogult atyja hagyatékát. A szerb udvar
rendkívüli takarékoságát ez a körülmény teszi meg-
okoltá. A takarékoság annyira megy, hogy Drága
királynő, a ki 30.000 frank havi gombostüpenzt kap, ebből
az összegből ugyszólván egy krajczárt sem költ el.

Egy szemtanu a martiniquei katasztrófáról. Szem-
tanu, olyan, a ki elejétől végig tanuja lett volna a nagy
emberirtó katasztrófának, nem igen maradt meg. A rit-
kák és kivételesek egyike Ellery Scott, a Roraima angol

A bosnyák fiu ilyen korán kezdi tanulni a fegyverforgatást.

hajó hadnagya, a ki most megkapó levelében számol be arról, a mit látott és végigszenvedett.

— Hasadóban volt a hajnal — így kezdi levelét — a mikor május 8-án reggel Martinique szigetét jelezte az árbóczkosárban fürkésző matróz. Körülbelül reggeli hat óra lehetett az idő, a mikor horgonyt vetettünk s kikötni készültünk a Bertin-térrel szemközt. A kikötői munkások, a kik hajónkra jöttek, elbeszélék, hogy a Pelée-hegy szombat óta veszedelmesen háborog. Mindazonáltal munkába kezdtek habozás nélkül. Csodálatos tünemény történt ekkor, mintha valami nagy erővel rezgette volna meg a levegőt s úgy éreztem, hogy valami hatalmas kéz roppant erővel meglökött. Ugyanebben a pillanatban elkiáltotta magát valaki előttem:

— Nagy Isten! Nézzen oda!

Már akkor mindenkinek szeme a Pelée-hegyen volt. Lehetetlen leírnom azt, a mit láttam. Első gondolatom az volt, hogy itt a világ vége. Azt hitte volna az ember, hogy a mi dinamit csak van a világon, mind légből robbant a hegy alatt. Rettenetes lángoszlop emelkedett föl mérőn a levegőben, azután egyre szélesebbre vált, egyre nagyobb területű lett az oszlop s úgy tetszett, onnan az ég boltjáról egyenesen előnt bennünket. — Másodkapitányunkkal a hajó orrára rohantam, hogy többedmagunkkal megkísértsük, hátha föl tudnók szedni a horgonyt. Rohanás közben hallottam kapitányunk parancsait s láttam, a mint Mac Fear a gépész lesiet a fenékbe. Abban a pillanatban, mikor a hajó orrára értünk, már le is zudult ránk a borzasztó lavina. Valóságos kölavina, forró sárnak és tüzcsopeknek görgetege szakadt hajónkra.

Ugyanakkor a kikötő egész vízmennyisége egyetlen oszloppá sűrűsödött s mint egy óriási, képzletet fölülmuló hullám taposta el, merítette víz alá, zuzta össze a horgonyzó hajókat. Mikor az ár a Roraimaig jutott, abban a pillanatban lesöpört egy szóval mindent a földéletről. — Közelemben egy szelelő-kéményt pillantottam meg; abba kapaszkodtam belé, de vesztémre, mert a hullám ereje beleszorította testemet a szelelő nyílásába. Két kikötői munkás szabadtott ki belőle s vitt föl fölg ajultan a parancsnoki hidra. A tüzeső még egyre szakadt. Időnkint egy-egy megszenesedett matróz bukfenczezett le szivettépő ordítással a földéletrre s odalent kiadta lelkét; nemsokára valósággal eltemetett a holttestek tömege. Föltápáskodtam a hidon s a sebesültek segítségéhez láttam, a mikor megjelent Muggah kapitány. Füstölgő ruhájáról ismertem csak reá, mert teljesen összeégett arca megismerhetetlen volt.

— Indítsd el a hajót! — kiáltotta felém.

De lehetetlen lett volna engedelmeskedni a parancsónak, mert miután a roppant hullám eloszlott, a hajót úgy kilyukasztotta a tüzeső, akár a habszűrő kanalat. Nem is láttam többé a kapitányt. Ezenközben a tenger egyre rengeteg hullámokat vetett, a Pelée orma szakadatlanul ontotta rettenetes bögéssel a látát s időnkint csodálatos lökésektől remegett meg az atmosféra. Saint-Pierre felől volt legborzasztóbb a kép. A város eltűnt s

Dolgos kedvnek könnyű a munka.

helyén csak óriás szürke por, láng- és füstfolyam kavargott. Köröskörül azok a hajók, a melyek el nem merültek, lánggal égtek s az egész kikötő színe uszó holttestekkel volt borítva.

Néhány órával utóbb, meg nem tudnám mondani, mikor — tán délutáni három óra táján — a francia «Suchet» hajó vett föl bennünket; így menekültem meg tizenhatod magammal, de mindannyian halottak voltak inkább, semmint élők.

Tudvalevő, hogy Ellery Scott megmenekült tizenhat társa közül kilencz még a tengeren halt meg.

— **A kik nem czáfolnak.** Egy amerikai ujság azt jelentette nemrégiben, hogy egy helységben jól ismert és hirhedt tolvajt lőkötésért meglincseltek. A következő napon megjelent a kiszerkesztett lőköttő a szerkesztőségben teljesen egészségesen és azt kívánta, hogy az alaptalan hirt czáfolja meg az ujság.

— Mi nem czáfolhatjuk meg, ezt mi nem teszszük soha! — jetentette ki kategorikusan a szerkesztő.

— De a «Mail», a mely szintén közölte a hirt, megczáfolta már — mondta az állítólagos meglincsel.

— Az meglehet — mondta szerkesztő — «Mail»-ban megjelent hír nyilván alaptalan volt, a mi hireink azonban mindig igazak. Ezért, ha akarja, a legközelebbi számban kijelentjük, hogy, a kötél elszakadt s önt egy pár ütelnél több nem érte, mert elmenekült...

Egy más alkalommal megjelent egy ur egy nagy londoni lap szerkesztőségében és így szólt a szerkesztőhöz:

— Az önök lapja azt jelentette, hogy én meghaltam.
— Ha a mi lapunkban volt, akkor bizonyára igaz is.
— De nem igaz, hisz élek!
— No, akkor nincs baj.
— De én azt akarom, hogy önök rektifikálják a hirt — kiáltott az uriember.

— Ezt nem tehetjük — felelt a szerkesztő — mert mi sohasem czáfoljuk meg azt, a mit megirtunk. Szivesen megteszek azonban mindent, hogy visszaadjam önnek az életét. Holnap közölni fogom önt — a születések rovatában.

Az élehetetlen szenátor. Az amerikai vállalkozó szellem minden alkalmat megragad — reklám czáljaira. Jól tudják odaát is, hogy a nagyhangú reklám könnyen megtéveszti a józan tartózkodást s a naiv lelkek lépre mennek a reklám fogásainak. Hogy a fogás minél busásabb legyen, igen gyakran előkelő államférfiakat, a közélet nagyjait, szereplő egyéniségeket igyekeznek reklám-czéljaikra megnyerni. Nemrég egyik nagyobb amerikai üdülőhely igazgatója, a ki ezt a czímet többszörösen is viseli, azt az ajánlatot tette Hanna szenátornak, hogy fizet neki tízezer dollárt, ha megjelenik azokon az üdülőhelyeken, a melyeknek ő az igazgatója. A szenátor azonban nem fogadta el az ajánlatot. Azt válaszolta, hogy megél ő a saját jövedelméből is, a mi pár millióeskának felel meg. Az igazgató szörnyen dühös lett, szidta is a szenátort: «Az élehetetlen, hiszen én annyit ígértem neki, a mennyit ő két év alatt kap a szenátorságáért. És még se fogadta el».

Csak keresztényeknél vásároljatok!

Scelus populi.

Ugy hívják, hogy korszellem. Benne van a levegőben. Azt mondják, hogy senki nem tehet róla. Az emberek nagyon szeretnek vele takarózni. Akármi történik, mindig ezzel hozakodnak elő. Ha valami botlást a szemükre vetünk, ha valami botrányos dolog ellen föl-támad bennünk a jobb érzés, ha tiltakozunk a bűnnek nyilvános elismerése ellen, korunk fölvilágosult fiai mindjárt azzal állnak elő: «Hja, kérem, olyan a korszellem!»

És a korszellem hódít. Beszivjuk a levegővel, szinte észrevétlenül szellemi sajátunkká lesz, karakterét be-nyomja a lelkekbe, átformálja az embereket s lassankint mintegy hitvallásává lesz a népeknek, a kik maguk sem tudják, hogy mikor s hogyan jutottak hozzá, de sokkal gyávábbak, semhogy kiküszöbölni mernék, sokkal lustábbak, semhogy «a rossznak fölismert áradattal küzdeni» tudnának, sokkal majmolóbbak, semhogy az emberi tekintetek nyomásától szabadulni akarnának.

Ha valakinek ideje és türelme volna, valóban jó hosszú listát tudna összeállítani arról, hogy dicső kortársaink «józan» fölfogása szerint mit «nem kíván a jó

Isten». Talán soha nem foglalkoztak oly könnyelműen, fölületesen és ritkán a Fölséggel, mint manapság, de azért soha sem tudták oly gyorsan és «pontosan» megmondani, mint manapság, hogy mit «nem kíván a jó Isten».

Akármire buzdítjuk, kérjük a mai embert, akármit sürgetünk, akárminek szükségességét, fontosságát hangoztatjuk, mindjárt azt kapjuk feleletül: «Nem kívánja azt a jó Isten!» Ki tudná megmondani, hogy naponta hányszor élnek ezzel a szólásmóddal?!

Azt azonban, hogy mit kíván, jobban mondva, hogy mit parancsol a Fölséges, a ki teremtett, javaival elhalmozott s a rövid élet után szigoruan megítélend: azt manapság nem tartják emlékezetben!

Ez a «scelus populi» ez a *nép* bűne, az egész kor bűne, a miért az Isten egyszülött Fiának meghalnia kellett, miként Izaiás mondá róla Atyja nevében: «Propter scelus populi mei percussi eum» «Az én népem bűneiért vertem meg őt». (Iz. 53, 8.)

Vétkezni csak ember vétkezhetik, ne mentegessük magunkat a korszellemmel, mint Éva a kígyóval. A korszellemet nem fogja ítélőszéke elé idézni az Ur, hanem igenis fogja azokat az embereket, kik ezt a korszellemet fejlesztették, mert ezért mindnyájan felelősek vagyunk, erről mindnyájan tehetünk, ez a közös művünk, közös bűnünk, ez a «nép bűne», melyért az idegen bűnökről szóló tan szerint lakolni fognak mindazok, kik, ha teheték, nem küzdöttek a vétkes korszellem ellen!

Törvényszakasunk van, melynek értelmében az Isten nyilvános káromlását büntetni kellene. De manapság még akkor sem minősítik nyilvánosnak, ha ötven ember fülehallatára történik.

Ha két parasztleány összeverekedik a korecsmában szuronyos csendőrök kísérik be; de az uri betyároknak szabad a «lovagiasság» folytán megverekedniök, nevetséges csekély büntetést szabnak az ilyen gazokra, sőt még le is nézik azt a becsületes embert, a ki nem áll e betyárok pisztolya csöve elé.

Nagy férfaink vallási egyesületeink ünnepein nem mernek megjeleni, mert félnek, hogy a vöröshagymás magyarok klerikálisoknak tartják ezért őket, de a legmélyebb alázat hangján kérnek bocsánatot, ha egy zsidó ünnepélyre el nem mehetnek.

Azt mondják, hogy finomodnak erkölcsünk; de a főváros kirakatai, falragaszai tele vannak erkölcstelen képekkel, melyek ellen csak akkor tesznek néha intézkedést, ha már éppen a végtelenekig mennek. Azután néhány nap múlva megint előtűnnek a trágár szobrok és képek.

Sokat áldozunk a gyermeknevelésre. De fővárosunkban este még a főutakra sem merjük vinni gyermekeinket, mert lehetetlen, hogy meg ne mételyezzék lelküket az ott szabadon kószáló alakok...

Ez a «scelus populi», ez a *nép* bűne, ez a társadalom bűne, mely hivatva volna mindezt meggátolni, melynek tehetségében állana a férfias önértetet pulya vezetőinkben fölkelteni s melynek hatalmában állana követelni az igazságosságot, a férfiaságot, az igaz becsületet.

A *fölvilágosodás* eldobta az Egyház erkölcsi törvényeit, azt mondá: «Nem szolgálok!» És ezzel ki is rugott minden alapot maga alól. Mert csak ingovány az, melyen most áll s minél tovább áll rajta, annál mélyebben süllyed bele, minthogy ma már nincs erkölcs, ezt csak hazudják s mindenki azt teszi, a mit akar, a mire vad szenvedélyei ösztönzik. Mi lesz ebből? Az, a mi a francia forradalomból: az erkölestelenség, a féltelenség saját vérükbe fogja fojtani azokat, a kik megteremtették.

Szentesy Alfonz.

Népek és nemzetek.

XIII. Leó pápa örömnepére.

Hol a nyelv, mely elzengheti
Örömünk, mely szívünk tölti,
Szent érzelmeket, mely gyulaszt
S millió ajkról ily szót hallaszt:

Ki huszonötödik évét
Tölti pápaságban éltét,
Tartsd meg nekünk, kérünk Isten:
Példaképeül hosszan, itt lenn!

Ki annyi viharban helyt állt,
Nem habozék, hátran csatált
És sértetlen tartá mindig
Az *Egyház* szent örökségét!

Álld meg, oh Ég s vezérelje
A Szentlélek bölcsesége;
Add, a *dicső harcok után*:
Örvendhessen választátnál!

Lelkünk öre «Pápa»-(király)!
Fogadd, mit im lelkünk kitar,
Fogadd el hű hódolatunk:
Mindvégig veled harcolunk!...

P.

Az angol-búr béke

öröme Londonban a szent Pál-templomban fényes hálaadó istentiszteletet tartottak, melyen részt vett a király meg a királyné is. Az ünnepi szentbeszédet a londoni püspök mondta.

Anglia minden városában tartanak hasonlóan hálaadásokat Isten házaiban a béke öröme.

A búrok fegyverletétele kielégítően megy végbe. Eddig összesen 4342 fegyvert adtak be, köztük 15 vezérkari főtiszt.

Pretóriában összeesküvés történt az angolok ellen, de idejében fölfedezték és 60 embert letartóztattak.

A dél-afrikai háboru mérlege.

A harminczkét hónapos dél-afrikai háboru óriási ember- és pénzáldozatába került mindkét félnek, de különösen az angoloknak. A hivatalos jelentések szerint angol részről 1069 tiszt és 20.897 katona, tehát összesen 21.966 ember esett el a csatatéren, 22.829 a sebesültek száma, a kik közül 617 behalt sebeibe, 9353 ember fogságba került és eltűnt, 75.430 embert mint rokkantat szállítottak vissza Angliába és ezek közül 5550 egyszer s mindenkorra szolgálatra képtelen lett.

A háboru eddig Angliának 154,407.000 font sterlingjébe (2.396,954.000 korona) került, a mihez még körülbelül 110 millió évi kamat járul.

A *búrok* veszteségéről nagyon nehéz biztos adatokat gyűjteni. Az angolok kalkulációja szerint a háboru kitörésétől 1901 április 30-ig körülbelül 7000 búr esett el, sebesült meg és esett fogságba. Ezután kezdődtek meg Kitchener lord heti jelentései, a melyek egybevetésével a búrok összes vesztesége halottakban és foglyokban 21.856 ember.

Érdekes azt a veszteséget összehasonlítani a lefolyt nagyobb háboruk veszteségeivel. A *krimi* háboruban az összes nemzetek vesztesége 609.729 ember volt. Az *amerikai* polgárháboru 656.000 ember életébe került. A francia-német háboruban 290.000 ember, az orosz-török háboruban pedig 180.000 ember esett el.

A szabadkőművesek Svájcban.

A 20 év előtti svájci kulturharcnak, a melyet már körülbelül eligazitottak, szabadkőművesek voltak a mozgatói s ez a kiközösített szekta még most is tulhatalmas a svájci köztársaságban. Vallásellenes terveivel nem lép ugyan föl olyan nyíltan, mint annakelőtte, de a hol teheti, utját állja az Egyház szabad és korlátoktól mentes működésének. Mellesleg, mint mindig, a tagtársak földi jólétéről is nagy szeretettel gondoskodik. *Vogt* Vilmos legutóbb irt egy könyvet és Párisban adta ki, a melynek czime: *A szabadkőműves veszedelem Svájcban*. E munkájában teljességgel nem katolikus szempontból indul ki, sőt arról alig szól, hanem kifejti, hogy mennyire tartja markában a szabadkőművesség Svájc közigazgatását s zsákmányolja ki a köztársaságot. Eltussol panamákat, ha szabadkőművesek követik el, hiveit és tagtársait igazságtalan és mértéktelen gazdasági előnyökben részesíti, a szabadkőműves-gyárosokat megvédi munkásaik követeleisével szemben, hiveit állami, megyei, városi hivatalokba hozza be s páratlan kitartással elhelyezi őket üzletekben, nagykereskedésekben, bankoknál, vasutaknál stb. Szóval valóságos polipként karolja át a kis köztársaságot s olyan módon iparkodik hatalmát újból megerősíteni. A svájci szabadkőművesség tehát olyan nagyhatalmu klikk, a mely hiveinek érdekeirő kitünően tud gondoskodni. Nem teljesen hasonló hozzá e tekintetben is a magyar szabadkőművesség?

A MAGYAR GAZDA.

A börze megrendszabályozása.

A börzeellenes mozgalom forduló ponthoz jutott azzal a határozattal, melyet az osztrák képviselőház magáévá tett és mely szerint 168 szavazattal 10 ellenében általánosságban elfogadta a határidőüzletről szóló törvényjavaslatot.

Ezzel a fedezetlen határidőüzlet sorsa meg van pecsételve, mert nincs kétség benne, hogy ezt a határozatot nyomon fogja követni a részletes tárgyalás és a végrehajtás.

Mily következményekkel fog ez járni? Ausztriában a lehető legjobb kihatása lesz ennek a törvénynek, nemcsak a gabonaárak áralakulására, hanem a játékszenvedély elfojtásával a közerkölcsök emelésére is.

A vidéki piacokon a reális gabonakereskedelem lendületnek fog indulni. Fedezetlen börzei üzletek mellett a reális gabonakereskedelem fejlődésnek nem indulhat, mert

a nagy fogyasztók, a malmok, miért vásárolnának magasabb árak mellett kész árut, mikor azt olcsóbban kapják a határpiacon. A raktározással járó költségeken kívül még a pénzük kamatját is megtakarítják. A minnek szükségképen nagy visszahatása van a tisztességes gabonakereskedelemeire és a termelőre. A termelőnek minden számítását halomra dönti a papirosbuza. Akár ősszel, akár a tavasszal értékesíti a gabonáját, a vásárló malom a határidőpiac árai szerint számol le vele, a mi nálunk az ország különböző részei szerint 55—80 fillér különbséget tesz ki 50 kilogrammonként a börzei árakhoz. Holott igazság szerint a malomnak a budapesti árakhoz képest ennyivel többet kellene fizetni. Mert neki a gabonát Budapestről kellene szállítania, raktározni, biztosítani stb. Igen ám, *ha papirosbuzát lehet örölni.*

Bekövetkezik tehát a gabonakereskedelem egészséges decentralizációja és a vidéki nagyobb gabonapiacokon a börzétől függetlenül, önállóan fognak alakulni a gabonaárak. Ebből a termelőnek és a tisztességes gabonakereskedelemnek lesz haszna.

A fedezetlen határidőüzlet eltörlésével a gabonaárakban észlelhető szertelen áringadozások meg fognak szünni. Ez a termelőre nagy előnyt jelent. Mert a gazdára az csak hátrány, ha a magas és alacsony árak gyors egymásutánban váltakoznak, ebből csak a spekulációnak van haszna, mely az árfolyamok ingadozásából merit hasznot. A gazdának állandó középárakra van szüksége. Termelhesen tisztességes polgári haszon mellett és csinálhasson reális számadást, a mi lehetetlen, ha a terméseredményeket figyelembe nem vevő börzei spekuláció tetszése szerint befolyásolja az árakat. A mondottak klasszikus példáját láttuk 1898-ban, mikor az amerikai Leitner kornerje az európai gabonapiacokon zúgó viharokat támasztott. Óriási áringadozások voltak napirenden. Csak Németország maradt nyugodtan, mely 1896-ban eltörölve a fedezetlen határidőüzleteket gabonanemüekben és örleményekben, decentralizált gabonapiaczaival lassu menetben emelte és morzsolta le az árakat.

Az osztrák gazdáknak tehát nemsokára részök lesz benne, hogy az árak állandósításával helyzetükön némileg javítsanak.

Nálunk természetesen az osztrák börzeellenes akció egészen más következményekkel fog járni.

Egy pár száz, vagy egy pár ezer bécsi börzelátogató Budapestre fogja áttenni lakását. A papirosbuzát még nagyobb mennyiségekben — Fantasie-Menge, mondja egy német börze-lap — fogják adni, tehát még kevesebb reményünk lehet arra, hogy a reális gabonakereskedelem lendületet vegyen, az áringadozások megszűnjenek és a középárak állandósítsanak. A gazda csak termeljen, a budapesti börze, mely eddig is már hirhedt nevezetességre tett szert, gondoskodik róla, hogy az előállítási áron alul keljen el a gabona.

Tartozunk ezt tünni? Jogosság szerint nem. Mert nemzeti érdek parancsolja, hogy erős termelő osztályunk legyen. Az inproduktív osztályok csak heréi a nemzet-testnek. A Széll-kormány unos-untalan hangoztatja az érdekek harmoniáját. Ha komolyan veszi nyilatkozatát, követni tartozik Ausztriát a börzeellenes mozgalomban, nehogy abból, a mi a szomszédnak előnyére válik, nekünk kárunk legyen. Azon szoros gazdasági kapcsolatnál fogva, mely Ausztriát hozzánk köti, a börze berzenkedése daczára is könnyű megindokolni a fedezetlen határidőüzlet eltörlésének szükségességét.

Kérünk czimeket, a hová mutatóvány-számot érdemes volna küldeni.

A famagvak gyűjtése és elvetése.

Bár a gyümölcsfákat nemcsak magról, hanem gyökérhajtásról, vesszőről és galyrészről is lehet szaporítani, mégis a legtermészetesebb szaporítási mód: a magról való szaporítás, vagyis az az eljárás, midőn magvakat vetünk a földbe oly czélból, hogy azok fákat neveljenek, vagy oltásra alkalmas alanyokat szolgáltatassanak.

Jó fát csak akkor nevelhetünk, ha jó maggal bírunk, azaz olyanal, mely teljesen érett, csiraképes és a faj tulajdonságát is magán viseli. Ilyen magra pedig legjobban ugy tehetünk szert, ha azt magunk gyűjtjük.

Almafa és körtefa nevelésre legjobb a fiatal vadalma és vadkörte magját szedni akkor midőn azok megértek. Az almát fölvágjuk s magját kiszedjük, a körtét pedig halomba hányjuk s néhány hét múlva, midőn a halomban már megszolykosodott, egy vízzel telt edénybe teszszük, ebben a vízzel összekeverjük és törjük ugy, hogy a körte husa kimosható s belőle a mag kiszedhető legyen; a kiszedett magot árnyékos, szellős helyen megszáritjuk s vászonzacskóban megőrizzük. Minél hosszabb, domborabb és feketébb a körte magva, annál jobb.

Cseresznyefát vadcsereznyemagból nevelünk s e czélból az erdőben szedjük össze a gyümölcsöt s azt száraz szellős helyen megszalva, eltartjuk a vetésig.

A meggyfát a vörös meggy és a szagos meggy magvából szaporítjuk. Ugy a cseresznyénél, mint a meggyénél a világos színű jobb, mint a fekete.

Barackfa neveléshez jobb a keserű, mint az édes; szilvánál pedig a duránczi s a vörös szilva adja oltás alá a legjobb alanyt. A barack és szilvamagot kiszedvén a gyümölcsből, vagy azonnal elvetjük, vagy szellős, száraz helyen vászonzacskóban eltartjuk.

Az összegyűjtött magvak elvetése a magiskolában történik, a mely magiskola részére nem tulságosan kövér, hanem inkább mütrágyák alkalmazása által ásványi anyagok-bangazdagabbá tett földet választunk ki, azt jó porhanyóra megmunkáljuk, a gyomtól megtisztítjuk s a magoncok könnyebb kezelhetése czéljából csapással elkülönített ágyakra osztjuk. Alma, körte, birs, nospolya s egyáltalán almaféléknél a vetést lehetőleg ősszel kell eszközölni oly módon, hogy az ágyban egymástól mintegy 12—15 centiméter távolságu s négy centiméter mélységű sorokat hányunk s ebbe a magot egymáshoz közel beleszórván, a talaj felületét gereblyével vagy deszkával gyengén elsimitjük s ha a talaj lazább minőségű, meg is veregetjük.

Cseresznye, meggy, barack, szilva és mandulafa magját legjobb mindjárt az érés után elvetni és pedig a cseresznyét és meggyet épp ugy, mint az almaféléket, ellenben a barackot, szilvát és mandulát 23—40 czm. sortávolságban egymástól 10—15 czm. távolságra, öt-hat czm. mélyen.

A dió, gesztenye és mogyorófa magva szintén kora ősszel lesz elvetve 20—25 czm. sor távolban egymástól 10—15 czm. távolságra, nyolcz czm. mélységre.

A bogyfélék és szemcsések, nevezetesen az eper, ribizke, köszméte, málna, szamóca stb. magvait legtöbbnyire tavasz közepe táján vetik el sorokba.

Dinnyetermelők jutalmazása. — Heves vármegye Csány községében a konyhakertészet emelésére Csányi Ágoston által tett alapítványból az 1902. évre 80 (nyolczvan) korona pályadíj kerül kiosztásra. Ezen díjra pályázhatik Csány községben lakó oly földmives vagy földmivesnő, a ki zöldségtermesztéssel foglalkozik. A pályadíj odaitélésénél a fősuly a dinnye- és káposztatermesztés terén elért legnagyobb sikerre lesz fektetve. Mindazon csányi lakosok, kik a fönt kiirt díj elnyerésére pályázn

óhajtának, tartoznak ezen szándékukat a bíráló alá veendő kert vagy földrészlet megjelölése mellett 1902. évi július hó 1-ig a községi előjárásnál bejelenteni. A pályázók által megjelölt kerteket a földművelésügyi m. kir. miniszter kiküldött szakközege fogja megtekinteni és megbírálni, mely bíráló eredményéhez képest fog a pályadíj egészben vagy több részben való adományozása iránt intézkedés tétetni. Oly dinnyetermesztők, kiknek telepén a szemle alkalmával tők, avagy uborka találtak, a pályázathoz már előre kizártnak. Két egymásután következő évben ugyanazon pályázó díjban nem részesíthető. Ha díjazásra érdemes pályázó a folyó évben nem találtak, a pályadíj a jövő évben fog esetleg kiosztatni.

Hogyan számítandó a szőlő kora? A szőlő korának kiszámításánál nagy zürzavar uralkodik azért, mert sima vesszőt, zöldajtást stb. ültetnek és a legtöbb szőlőtermelő attól kezdve számítja a szőlő korát, hogy a tőkék állandó helyekre kerülnek. Az egyedül helyes számítás a sima vesszőt venni számítás alapjául és a szerint jelezni a tőkék korát, hányadik levelet adja az a vessző, mióta az anyatökről levágtatott és önálló tőkeként szerepel. Ha sima vesszőt iskolában gyökereztetünk, ez a tőkének első éve, ha ezt a jövő évben állandó helyére kiültetjük, úgy az a tőkének második esztendeje, a következő tavasszal lesz a tőke harmadik évében és így tovább, dacára, hogy állandó helyén csak egy, illetve két év óta van. Ha amerikai alanyt ültetünk és ezt zölden beojtjuk, azután helyben ledöntjük, úgy a tőke a jövő évben azonnal fog teremni és korát az anyatőke után számítjuk. Ha a zöldajtvány levágjuk, úgy viszont ez is önálló egyedé lesz és kora csak ettől a mozanattól számíttatik. Mindez a szőlővessző eladásánál és vételnél bir kiváló fontossággal és haszonnal.

MINDENFÉLE.

Legtöbb vak van az erópai országok között Oroszországban, mintegy 190.000, azaz ezer lélekre kettő. Kétségtelen, hogy a hosszú tél is hatással van a vakság elterjedésére, de még inkább az orosz köznép tisztatlansága.

A gyémántkereskedés igen jövedelmező vállalat. Kimberleyben egy karat gyémánt ára körülbelül 22 korona, de mire kicsiszolják s elárúsítására előkészítik, Európa drágakőüzleteiben 400—500 korona lesz az értéke.

A leggazdagabbak. Az egyik a leggazdagabb férfi, a másik a leggazdagabb asszony Amerikában. Erről a két emberről érdekes cikket közöl egy német lap és ha az ember elolvassa a cikket, bizony elszáll a lelkéből minden — irigység. A leggazdagabb férfi a petroleumkirály, *John D. Rockefeller*. A vagyonát 280—300 millió dollárra becsülik. Ennek az embernek az élete nyomorúságosabb, mint egy zsákhordóé. A dollárfejedelem hosszú évek óta beteg, állandóan két orvos van mellette. Nemrégiben az utolsó szálíg kihullt a haja. Nagy idő óta lassu halódás az élete. Enni nem tud. Az egyedüli táplálék, a mivel élhet — aludt tej. Az itala szódavíz, mert romló szervezete nem bírja el a szeszt, se a tiszta vizet. Szivaroznia, esti nyolcz órán tul fönmaradnia nem szabad. Így él a petroleumkirály. A leggazdagabb asszony, *Mrs. Hatty Green*, a ki Newyorkban lakik, már nem panaszkodhatik az egészsége ellen. Az ő vagyonáé nincs több 80, 90 millió dollárnál, de a szegény nő fogához is ver minden garast. A ruhája olyan, mint egy házmesternéé. Semmiféle hiuság se bántja, az igaz, hogy már hatvanhárom esztendő. A mióta él — az üzletnek él. Mikor az apja

meghalt, a szegény árvára nem maradt több egy milliónál, a mi bizony édes-keves. Még jó, hogy férjhez tudott menni *Green* urhoz, a kinek szintén volt egy milliója, akkor átmentek Londonba és már a mézeshetek idején fényes üzleteket csináltak. Később Párisban is nyitottak fiókot, ez is pompásan jövedelmezett, de mikor a férj meghalt, az özvegy két gyermekével visszatért hazájába és négy üzletet nyitott: Newyorkban, Csikágóban, Bosztonban és Filadelfiában. A jó asszony egyemeletes kis házban lakik, a melynek a kapuján ez a fölírás: *E. Dewey*. Így hívják a nemes nő — ölebeeskéjét, az egyetlen, a «ki» a házban milliomos módjára él, mert az urnője, a ki a *koldusok megtérésztésére* tétette ki ezt a táblát a kapura, maga a legolcsóbb korcsmában a legolcsóbb ételt eszi. A takarékos özvegy büszke rá, hogy soha életében még se színházban, se hangversenyben nem volt; az egyetlen ambíciója, hogy a *lánnyára* is 50 millió dollárt hagyasson, a mennyit *Red* fiának már félretett. Tehát nemcsak a kutyuskáját szereti, hanem gyermekeit is. Ellenben gyűlöl három dolgot: az ügyvédet, az adószedőt és a koldust. Ügyvéd alatt a végrehajtó is értendő, a ki gyakori vendége *Green* özvegyének, mert a jó asszony a maga jószántából ugyan nem fizet egy czentet sem, akár jogos a követelés, akár nem.

Jó könyvek.

Szent Antal Toulonban,

és a szegények kenyere. Ez a czime egy szép könyvnek, melynek harmadfélszáz oldalára minden sort csupa szeretettel irt meg *Buday* Aladár. Szemtanuk és saját tapasztalatai nyomán elbeszéli benne, mikép keletkezett tizenkét esztendővel ezelőtt a «szegények kenyere» czimű ajtótosság Toulonban és miképen terjedt az el az egész keresztény világban, de kivált hamar és intenzíve a mi hazánkban. Az érdekes, épületes könyvből most újabb kiadás vált szükségessé, melyet a szerkesztő *hat szép képpel* tett díszesebbé és vonzóbbá.

Meg van ennek a könyvnek a magasztos föladata: Noha országszerte már nagyon ismerik szent Antalt és az ő kenyerét, mégse mindenütt! Van még sok-sok szegény, a ki nem evett az ő kenyeréből. Van még sok-sok hívő, a ki nem tudja, hogy bajában Pádúai szent Antalhoz folyamodhatna segedelemért. Hogy ilyen ember sehol se legyen, hogy olyan szegény se legyen: ez föladata *Buday* könyvének!

A díszes kiállítású, vászonkötésű könyvet *két koronáért* lehet meghozatni a szerkesztőségéből (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28b.).

Olvásóinknak azzal a kéréssel ajánljuk ezt a kedves könyvet, hogy maguknak is meghezassák, másoknak is ajánlják.

Tövises és virágok a mi népünk életéből. A keresztény népies írók egy zajtalan munkájú tagja, *Bodnár Gáspár*, egy új könyvvel kedveskedett az olvasni szerető népnek. *Bodnár Gáspár* jóízű, talpraesett, mindig oktató műveit jól ismerik már a mi olvasóink is. Főlölegesnek tartjuk tehát ezt a derék olvasmányt hosszúlere eresztett dícsérettel ajánlani, csak azt jegyezzük meg, hogy a nép minden fia sokat veszít, ha e hasznos könyvet el nem olvassa. Népköröknek és olvasóköröknek ajánljuk különösen *Bodnár* könyvét. Kapható a szerzőtől Szathmárból.

Irországi kunyhó czimmal egy igen kedves elbeszélés jelent meg, a mely fiatalnak és felnőttnek sok lelki élvezetet nyújthat. Egy irországi család története van elmondva. A családot, a mely istenfélő, különböző megpróbáltatások, csapások

érik. Az ember azt hinné, hogy ennyi meg nem érdemelt könyv és keserv megingatja őket hitükben, hogy panasza, zúgolódás jó az ajkakra. Amde a Hiób esetek ellen megedzi a szenvedőket a hit és innét van, hogy a történetke fejleményében az Istenbe vetett bizalom megdicsőül. Gyöngye ezen könyvecske a népies irodalomnak. A csinosan kiállított könyv, a mely vizsgálati ajándéknak igen alkalmas, nagy lelkierőt szerez az olvasónak. *Ára 60 fillér.* Megrendelhető *Oktató Népkönyvtár* czimmal *Budapest, VII., Csömöri-ut 16.* Ugyanott megrendelhető *szent Czeccilia* élettörténete, 1 korona.

Okoskodások (Phrasen) czimmal egy igen tanulságos könyv jelent meg. A vallási tételek ellen nap-nap után kifogásokat emel a rosszakarat és tudálékosság. Nagyon jó, ha az ember kezénél van egy könyv, a mely a mindennapi okoskodásokra megfelel. Ilyen könyv Wetzels Xav. Ferencz «Phrasen» című könyve, melyet Domonkos István fordított sikerrel. — A könyv tartalmából idézzük: Midenki kövesse a maga meggyőződését. Hitnek kell lenni. Mindenki maradjon meg hitében, a melyben született. Nem tesz akármilyen a hitünk, csak becsületek legyünk. A hit csak a másvilágról gondoskodik. Ne tulozzunk!... A hasznos zsebkönyv ára füzve 60 fillér. Megrendelhető *Oktató Népkönyvtár Budapest, VII., Csömöri-ut 16.* czimen. Ugyanott *Nagymondások* (Schlagwörter) czimmel 60 filléért hasonló kitűnő könyvecske kapható.

«**A Szent Skapuláré**» imakönyvet már ismerik a katolikus hívek; szűz Mária könyve ez. A könyv most jelent meg negyedszer hat év alatt, mindössze 21.000 példányban. A mostani kiadásban van szép új kép és 53 ének is, tehát jóval nagyobb az előbbeni kiadásoknál. Minden családhozban kellene lennie, de a ki a szent skapulárét viseli, az okvetlenül szerezzze meg magának, mert csakis ebből tanulja meg, hogy miben áll szűz Mária ruházatának viselése. Ára a régi, vagyis csinosan kötve 1 kor. 10 fill., vászondiszkótésben 2 kor. 10 fill., egyszerű bőrkötésben 4 kor. (hajadonok számára csontutánzat kötésben csattal szintén csak 4 kor.), finom borjúbőrben párnásan kötve 6 kor.

Segédkönyv a pápai ünnepekhez. A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetségének kiadásában hasznos segédkönyv jelent meg a XIII. Leo pápa jubileuma alkalmából rendezendő ünnepekhez, melynek katolikus egyleteink, iskoláink igen nagy hasznát vehetik. A füzetben benne van Erdősinek kiváló becsü drámai képe, «Hódolat Leonak», a mely egyleti előadásokra nagyon alkalmas. Azon kívül a pápa életrajza, több szavazásra alkalmas költemény stb. Ára 30 fillér. Megrendelhető ez a könyv a szerkesztőség-ből is.

«**A Katolikus Sekrestyés.**» Ezt a könyvet azoknak ajánlom, a kik hivatalból naponként a lekipásztörök körül foglalatoskodnak a templomban: tehát: a sekrestyéseknek, egyháziaknak és a kántortanító uraknak. Ebből megtanulhatják, hogyan-miképp kell minden kötelességüket Isten dicsőségére, lekipásztörök örömére és a hívek épülésére végezniök. Például, ha valamely községbe jön a püspök bérmálni, ilyenkor sok a teendő: könyvecském mindebben ad kellő fölvilágosítást stb. Az egyházi szerek nemcsak megnevezve, hanem képekben is találhatók benne. Ára 1 korona.

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, aszthma, szív, vese, gyomor,** bél- és nőlyagbántalmaknál, súlyos **idegver** és **bő.bajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés** és **elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van

Budapest, V., Váczi-körut 18.

Rendelés naponta 9—1 és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézeten kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Közgazdaság.

A vetések állása. (Hivatalos adatok.)

A hosszantartó kedvezőtlen hűvös, nedves és esős időjárást május hó utolsó harmadában végre szárazabb és melegebb időjárás váltotta föl. Az őszi *buzavetések* fejlődése normális volt, bár a rozsdá, különösen a Tisza-Maros szögén és főleg Torontál és Temes vármegyékben föllépett és meglehetősen elterjedt. Mindezek ellenére a buza országszerte még kielégítőnek, sőt néhol jónak jelezhető és sokban a további időjárástól függ, mennyiben fog megfelelni a hozzá füzött reményeknek. Legjobban, azaz jó közepesen áll a buza ez idő szerint a Duna jobb partján és a Duna-Tisza közén.

Az őszi *rozsa* sokat javult az utóbbi napokban, az időjárás a kalászok virágzásának is kedvezett, bár néhol panaszokodnak a miatt, hogy az erősebb szél a virágzó rozsból kárt okozott, másutt pedig, hogy a gaz erősebb mértékben föllépett. Általában azonban a rozsa, eltekintve azoktól a kisebb területektől, melyek fagykárokat szenvedtek, kielégítő, sőt néhol jó termésre is nyújt kilátást és annyival inkább lehet most már remélni a kielégítőbb termést, mert a megdölt rozso is többnyire talpra állottak.

Az őszi *árpavetések*, a melyek területe a tavaszi árpa területéhez képest különben is nagyon csekély, általában kielégítően állanak, mindazonáltal még mindig jelentik, hogy az üszög terjed és kárt okoz a virágzó árpában. A tavaszi árpavetések az utóbbi időben, különösen egyes vidékeken, a hol a tavaszi utófagy és a kedvezőtlen májusi időjárás kárt nem okozott, meglehetősen javultak.

A *zabvetések* bár újabban szintén meglehetősen javultak, ennek daczára hasonlóan az árpavetésekhez, országos átlagban alig kielégítőek. A *repeze* már mindenütt elvirágzott és számos helyen érik. A várható eredmény előre láthatólag az utófagyok okozta károk miatt általában a remélnél gyengébb lesz ugyan, mindazáltal egyes vidékeken még mindig eléggé türehető. A *kukoriczavetések* hiányosan keltek és gyengén fejlődtek, sőt helyenkint kiszántattak. *Burgonya.* A korai burgonya fajtákat nagyobb részt megkapálták, a késői fajtákat most kapálják.

A *kerti vetemények, hüvelyesek és káposztafélék* eddigi lassu fejlődését a legutóbb kedvezőbbre fordult időjárás előmozdította. A *kömélő* fejlődését az utóbbi meleg napok elősegítették, az előző mostoha időjárás nyoma azonban a korai kömélőn még meglátszik. A *köles* részint már kikelt, részint még csak most vetik. A kikelt vetést több helyütt ellepték a gyomok. A *len- és kendervetések* fejlődése újabban jól megindult és sűrűségük is kielégítő. A *lent* helyenkint földi bolhák károsítják. A *dohány* kiültetését részben még csak most vegzik. A korábbi kiültetések jól megeredtek, de lassan fejlődnek. Helyenkint kapálni kezdik. A *czukorrépa- és takarmányrépavetések*, bár némileg lassan, de jól fejlődnek. *Mesterséges takarmányok.* A luczerna első kaszálása folyamatban van, helyenkint azonban már be is végezték; többnyire gyenge vagy közepes eredménnyel. A lóhere általában gyengébben fejlődött, mint a luczerna. A *rétek* fűnövését a legutóbbi napok kedvezőbb időjárása előmozdította. A *legelők* újabban ugyan szépen javulnak, de több vidéken ezeket sem tartják kielégítőnek.

A *szőlők* fagytól megkímélt részében — kivéve az erdőlyrészi vármegyékben — a hajtások erőteljesen és jól fejlődnek; helyenkint már a fűrtök bimbózása is mutatkozik. A kötözés, permetezés és kapálás folyamatban van, bár az utóbbival a gyomok tömeges föllépése

miatt csak lassan haladhatnak. A *gyümölcs* termését a korai féleségeknél a fagy tönkretette. A késői gyümölcs terméskilátását a fagyon kívül helyenkint jégeső, továbbá a virágzaskor volt esőzés, valamint hernyók és cserebogarak pusztításai mindinkább csökkentik.

A rátóti bikák. Széll Kálmán miniszterelnököt kitüntetés érte, még pedig Oroszországban. Moszkvában most nemzetközi állatkiállítás van, a melyen összesen mintegy ötszáz oroszországi németalföldi, belgiumi, németországi, magyarországi és ausztriai háziállatot mutatnak be. Magyarországból mintegy negyven darab jószágot küldtek ki Moszkvába, a hol a pompás állatok mindjárt általános föltűnést keltettek, most pedig azt jelentik Moszkvából, hogy a magyar állatok nagy diadalt arattak a kiállításon. Az egyetlen diszlevelet, a melyet kitünő nevelésért egyáltalán odaitéltek, Széll Kálmán kapta elismert kiválósággal nevelt rátóti bikáiért. Az egyes állatok külön-külön való díjazásában is nagy sikere volt a rátóti bikáknak. Így a Selymes nevű bika szerezte meg a diszoklevelet, az Orvós nevű pedig az egyetlen aranyérmét.

A legelők befásítása. Ugyan ki ne sajnálná meg a szegény gulyát és nyáját, mikor a nap perzselő forrósága bágyasztja? Olyankor nem egy embernek jut eszébe, hogy be jó volna, ha a legelőt néhány fa árnyékolná, a melyek alatt a marha védelmet talál a tikkasztó forróság ellen. Különösen a delezőkön van szükség néhány fára, hogy a nyáj árnyékban pihenhessen; de igen alkalmas és egyúttal hasznos is a fák ültetése a legelők egyéb helyein is. Az bizonyos, hogy a legelőkön a fákat csak oly ritkán szabad ültetni, hogy akadályul ne szolgáljanak a legelésző nyájnak és hogy beárnyékolásukkal ne hátrálják a fü növést. Általában a fák távolsága 15—25 méter legyen. Ültethetünk gyümölcs- vagy gazdasági fákat, de mindegyiket olyan magas törzsszel, hogy az állatok a fa koronáját el ne érhessek. Minden fát karókkal kell körülvenni és törzsét tüskébe foglalni, hogy a marha ahhoz ne férhessen, meg ne rághassa, ne törhesse és alját össze ne taposhassa. A gyümölcsfák közül ültethetünk: dió, alma és körtefákat; a gazdasági fákból nyár, kőris, juhar, szil, akác, hárs és fűzfát. A gondozást külön díjazás mellett a pásztorra kell bízni, a mire neki elég ideje van, a mit különben hasrafekve, báméskodva tölt ugyanis el! Ha a közlegelő gyümölcsfákkal van benépesítve, az a községnek is szép jövedelmet hoz.

Páczolt balatoni halak. Keszthelyen a balatoni halászati társulat elhatározta, hogy a Balatonnak nagy mennyiségben halászott kecségjét és gardáját heringmódra páczolja, kereskedelmi forgalomba hozza és versenyre kel a külföldi heringgel. A balatoni fogast pedig konzerv módjára dolgozzák föl. A társulat állandóan 500 embert foglalkoztat. Ez évben a halállomány gyarapítására 20 millió fogassüllő ikrát és 800.000 növendék-pontyot helyeztek el.

Magyar lovak Konstantinápolyban. Konstantinápolyba lovakból elég jelentékeny kivitelünk van. Mint most jelentik, legujabban ismét a török hadügyi kormány vett 500 darab lovat egy bécsi czégtől, a mely jobbjára magyar lovakat szállított. A lovak egyenkint 21 török fontért kerültek eladásra, holott például a konstantinápolyi lovasut ugyancsak magyar lovakat darabjával 30 fontért, vesz meg magyar szállítóktól.

Szélvihar: elemi csapás. A magyar közigazgatási biróság a gazdákat fölöttébb érdeklő elvi jelentőségű határozatot hozott, kimondván, hogy a szélvihar által okozott károk elemi csapásnak minősítendők s igényvel bírnak arra, hogy az adóleengedést kérni lehessen. Eddig az adóleengedésre az igényjogosultságot az adta meg, hogy az

elemi csapás mily területre terjedt és nem lévén taxative felsorolva az időjárás kártételei, a pénzügyi közegek rendszeresen elutasították a szélvihar következtében adóleengedésért bejelentett kártételek tudomásulvételét.

A sertéshus szállítás korlátozása a főváros területére. A sertés-közvágóhídi szabályrendelet értelmében magánosok részére nem eladás czéljából ugyanazon czimzettnek egyidőben csak 10 kilogrammot meg nem haladó mennyiségben szabad vidékről a főváros területére sertéshust, szopós- vagy pecsenye-malacgot postán szállítani. Az ily küldemények után kilogrammonként 2 fillér vásárdíj, 2 fillér vágódíj összesen 4 fillér illeték fizetendő a fogyasztási adón kívül. Láng Lajos kereskedelmi miniszter fölhevta a postahivatalokat, hogy a földadó feleket a tilalomra és következményeire sertéshus vagy malacküldemények fölvetelénél mindig figyelmeztessék.

Budapesti piaci árak.

Buza: Tiszavidéki 9·50 kor., fejmegyei 9·05 kor. pestmegyevidéki 9·30 kor.

Rozs 7·20—0— kor.

Zab: 7·30—0— kor.

Tengeri: 5·14 kor.

Az árak 50 klg.-kint, koronaértékben értendők.

Liszt: Mai átlagos jegyzések Budapesten.

0	1	2	3	4	5	6	7	7 ¹ / ₂	8
27·90	27·60	27·60	26·40	25·40	25·—	24·30	23·30	20·80	10·80

Korpa. Finom: 8·80, durva 9·—.

Dicső páduai szent Antal! Vedd kezedbe ügyünket s engedd Jézus nevében, hogy szavaink visszhangra leljenek minden jó lélekben!

Adjatok s adatni fog nektek az Ur Jézus nevében!

Szeretett hittestvéreink!

A zemplénmegyei Legyes-Bényén, róm. kath. templom még ezideig nincs. A hívek kénytelenek akár jó, akár rossz időben a harmadik községbe (mintegy kétórányira) eljárni, ha szentmisét akarnak hallgatni. De az utóbbi évtizedben annak a községnek is (Szerencs) ugy fölszaporodott a lakossága, hogy az ottani templom már nem képes többé a mi községünk híveit is befogadni. Tekintve ezt a helyzetet, mozgalmat indítottunk s elhatároztuk, hogy a mi községünkben is templomot fogunk építtetni *Jézus szent szive temploma* névvel, a mely terv megvalósításán a legnagyobb odaadással fáradozunk. De a legkitartóbb szorgalmunk ellenére sem tudjuk a szükséges pénzt összegyűjteni, mert hitközségünk csak 120 családot számlál s annak is háromnegyed részét a napszámos zsellérség képezi. Ezek bizony nem képesek nagyobb összeggel hozzájárulni. De mind a mellett, hála a jó Istennek, eddig már összegyűjtöttünk 20.000 koronát; a legszükebb kezdőtökéhez még mintegy 8000 korona összeg hiányzik. S hogy ezt a hézagot kipótolhassuk, azért a legmélyebb alázattal esedezünk szeretett hittestvéreinkhez, a kikhez eljut szerény kérelmünk, sziveskedjenek könyörületes szívvvel támogatni nemes törekvésünket; nyujtsanak segélyt számunkra filléreikkel; igyekezzenek legalább egy-egy teglát beleemelni szent-egyházunk falaiba, hogy mielőbb hálát rebejjünk a gondviselő Istennek s támogatóinknak. S a ki teheti — és ki nem tehetné, ha Istent és felebarátját szereti? — gyűjtsön néhány fillért számunkra. Különösen kérjük a szent társulatok vezetőit, igyekezzenek ügyünkért jobbukat kinyújtani, mert az Ur Jézus mondta azokat a szent ígéket, hogy a ki jó szívből ad a szegénynek, annak az ő nevében örök élete leszen!

Dicsértessék a szent neve mindörökké Amen!

Kelt Legyes-Bényén, 1902 Jézus szent nevének ünnepén.

B. Tóth József, gk. és pk. *Kovács Sándor*, szerencsi plébános.
Az egyház-tanács megbízásából.

Pénzküldeményt csakis utalványon kérünk alábbi czimen: *B. Tóth István*, róm. kath. egyházközpont és pénztáros Legyes-Bényén (Zemplén.). Posta helyben.

Több évi tapasztalat után beh bizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép

mely eddig minden versenyen, melyen részt vett, az első díjat nyerte. Legújabb 1899. évi minta. — Erős rézputtonnyal, nikkelezett részekkel; gondos kiállítása által nincs eltömésnek és javításnak kitéve. **Ara csomagolással együtt csak 12 frt.** Megrendelhető **SOHR JÓZSEF** urnál, **Somogy-Szill.** Megrendelések kéretnek, ha utóbbi szállításra is, már most föladatni, hogy az előírt időre pontosan eszközölhessem. Utánvételt vagy a pénz előleges beküldése mellett. 5 évi teljes jótállás.

a Sohr-féle „Császár“-permetező,

Törv. védve.

Erő—egészség!
„SZENT-ANNA“
malátacakes (tápsütemény.)
Elsőrangú tanárok és orvosi szaktekintélyek által ajánlott tisztán malátából, minden egyéb liszt hozzáadása nélkül készült

specziális erőtápszer.

Rendkívül könnyen emészthető, a test-suly gyarapodását előmozdítja, órfási tápértékű, kellemes ízű, gyomor- és emésztési zavarokban szenvedők sikerrel használják. Egészségeseknek, lábadozóknak, betegeknek, felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt alkalmas. Eredeti zárt doboz **1 frt 25 kr.** Postaküldemények utánvétellel. Kapható csakis zárt dobozokban minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszerárban.

Főraktár: **HOFFMANN JÓZSEF**

cs. és kir. udvari szállítónál

Budapest, V. kerület, **Báthory-utca 8. szám.**

Pénzkölcsön

kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagykamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar fölvenni, oly pénzt, melyre csak 5% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz, s adós bármikor elmondhat, a pénzüntézet azonban nem mondhat fel, kiknek oly pénzre van szükségük, azok forduljanak bizalommal

a **Hitel és Ingatlan Forgalmi Irodához**

(beküldendő csakis telekkönyvi és birtokiv-másolat)

Budapest, Rottenbiller-utca 1. szám

közp. indóház előtt.

Disznaid **husosak, kövérek** és **hájások** lesznek, husuk is sokkalta **izletesebb** lesz, ha élelmükbe kis adagot keversz a dr. Trnkoczy-fele sertéstápporból; föltűnően tapasztalni fogod ezt már az első csomag használata után. 1 csomag 50 fillér, 5 csomag 2 korona. Kapható minden fűszerkereskedésben vagy postán rendelhető **Trnkoczy gyógyszerárából Laibach (Krajna).** Ugyanott kaphatók dr. Trnkoczy kítűnő **gyomor-csöppei** (megfelel a régi mária-czelli csöppeknek, balsam, gyomorlikőr, növénygyógybor); 1 üveg 40 fillér, 6 üveg 2 korona. **Hashajtó, vértisztító pilulák** 1 doboz 42 fillér, 6 doboz 2 kor. 10 fill. **Növényiszirup köhögés** és mellfájás ellen 1 üveg 1 K 12 fillér, 6 üveg 5 korona. **Köszvényeszsz bedürzsöléshez, szagatás és csuzos bántalmak ellen** 1 üveg 1 kor., 6 üveg 4 kor. 50 fill. **Tyukszemirtó tinktura** 1 üveg 80 fillér, 6 üveg 3 kor. 50 fillér. **Óldó, tisztító tea** 1 csomag 1 kor., 5 csomag 4 kor. — Naponta érkező köszönő-iratok igazolják e hasznos szereket; elismerik ezeket az orvosok is.

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség szállítója.

Budapest, II., Lánchid-utca 5. sz.

Hegedük vonóval 3 frttól 15 frtig. Mesterhegedük vonóval 15 frttól 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frttól 150 frtig. Nagybögök vonóval 20 frttól 100 frtig. Fuvolák 2 frttól 100 frtig. Szárnykürtök 14 frttól 20 frtig. Czimbalmok 35 frttól 300 frtig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 frttól 60 frtig. Elpusztíthatlan, kítűnő erős hangú harmonikák, utólérhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól 80 frtig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Katona-ügyekben

ha törvényes jogcímen alapulnak, pl. reklamáció mint családfenntartó, öröklött mezőgazdaság birtokosai kivételes szabadságolások, kivételes nősülési engedélyek, önkéntesi, sorozási, utlevél-, illetőségi és tisztí ügyekben a leglelkismeretesebben jár el, jogtanácsosa utján szerzi be a hozzá való okmányokat,

Katonai ügyvivőség

Budapest, VII., József-körut 22. szám.

Egyetlen nyilvános megbízható katonai iroda. Tessék a címre ügyelni s más című vállalatokkal össze nem téveszteni.

M

P

MEGJE

Előfizet

Egész évre 4

Egy

Juniu

30 na

22 Vasár

23 Hétfő

24 Kedd

25 Szerda

26 Csütör

27 Péntek

28 Szomb

Tart
feleink a
meggyöz
rágalom
gezett ny
hogy elk
lepattogr
ség paiz
igazságo

Szo

folyton a
mellékes
annak, h
pezi nek
azt is ha
egyforma
közömbö
viaskodn
ben unta
sos fölf
is — ök
dühösek,

Ellen

abból ere
értékét;
tétélezni,
sorompó
szükségé
lás a leg
Mindenn
czélja. A
hogy ott